DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM. Debrecen, 1939 január 14 szombat ÁRA: 12 FILLÉR

Magyarország csatlakozik az antibolsevista egyezményhez

Olaszország, Németország és Japán tegnap felkérte Magyarországot a csatlakozásra

Budapest, jan. 13. (MTI.) Pénteken délelőtt felkereste Csáky István gróf külügyminisztert gróf Vinci olasz, von Erdmansdorf német és Hajime Matsumiya japán követ és a rangidős olasz követ Olaszország, Németország és Japán nevében meghivta a magyar kormányt, hogy csatlakozzék az antikomitern paktumhoz. A külügyminiszter megköszönte a három nagyhatalom meghivását és kijelentette, hogy a magyar kormány hajlandó a szerződéshez csatlakozni. A csatlakozás formai részét a jövő héten Budapesten fogják lebonyolitani.

Német politikai körök kedvezően fogadták a csatlakozast

Berlin, jan. 13. Berlini politikai körökben Magyarország küszöbön álló csatlakozásának bejelentését a komitern elleni egyezményhez **őszinte örömmel üdvözlik.** Ugy tekintik, mint beszédes jelét a magyar kormány ama törekvésének, hogy **kifejezést adjon a Berlin—Róma tengelyhez való ragaszkodásának és hogy Magyarország politikáját a nagy európai kérdésekben hozzáillessze a tengelyhatalmak politikájához.** Egyidejüleg kifejezést adnak a véleményüknek, hogy ennek, a Magyarország jövő politikája számára irányadó lépésnek közhirré tétele egészen különlegesen alkalmas még barátságosabbá tenni a légkört, amelyben Csáky István gróf magyar külügyminiszter küszöbönálló látogatása megtörténik. Német politikai körök felfogásának megfelelően minden berlini est. lap hasábos feltünő cikkekkel jelenti be **Magyarország küszöbön álló csalakozását a komitern ellenes egyezményhez** s kidomboritja a magyar lépés jelentőségét a hirhez füzött megjegyzéseiben is.

Berlin, jan. 13. (MTI.) A Frankfurter Zeitung elsőnek foglalkozik saját kommentárban Csáky István gróf berlini utazásával. A lap többek között azt irja, hogy Csáky István gróf berlini látogatása abból a szoros politikai kapcsolatból adódik, amely Magyarországot Németországhoz és Olaszországhoz füzi. Amidőn Imrédy Béla miniszterelnök az elmult év májusában megalakitotta kormányát, még ugyanabban a hónapban ellátogatott Rómába és később a kormányzó kiséretében Németországba jött. Csáky István gróf ez alkalommal a maga részéről Berlinen akarja kezdeni, annál is inkább, mert már alkalma volt az olasz külügyminisztert röviddel a magyar külügyminisztérium vezetésének átévtele után a kormányzó vendégeként Budapesten üdvözölni. Ciano gróf ebből az alkalomból magyar kollégáját Rómába is meghivta. Az is lehetséges, hogy később Varsó is magyar vendéget kap. Budapesten, ahol határozottan sulyt fektetnek a Lengyelországhoz való jóviszonyra, az a benyomás jutott előtérbe, hogy a lengyel külügyminiszter találkozása Hitlerrel és Ribbentroppal a német-lengyel kapcsolatok folytatólagos fejlődésére kedvező hatással volt. Csáky István gróf több izben hivatalbalépésekor, ózdi beszédében és ujévi cikkében nyiltan kimondotta, hogy a magyar külpolitika a Németországhoz és Olaszországhoz való viszonyban látja alapelveit. A külügyminiszter a magyar kormánynak a kisebbségi kérdésben elfoglalt álláspontjának körvonalozása által jó szolgálatot tett a német-magyar kapcsolatoknak. Ezenkivül azt a jótanácsot adta honfitársainak, vegyék számba Magyarország barátainak érzékenységét.

Megujuló viharok és izgalmas jelenetek a képviselőházban

Sztranyavszky Sándor élesen tiltakozott Ricsóy Uhlarik főispán kijelentései miatt

Éles harc a kormány és az ellenzék között

A belügyminiszter kijelentette, hogy a sérelmezett kijelentések ügyében vizsgálatot indit

Budapest, január 13. Megújuló viharok és izgalmas jelenetek követték egymást a képviselőház tegnapi ülésén. Feszültséggel volt telve a levegő, már az ülés megkezdése előtt nyugtalanság volt észlelhető a folyosókon, a bekövetkező viharok előrevetették árnyékukat. Az ellenzék tagjai már 10 órakor megjelentek az üléstermében és sürgették az ülés megkezdését, ami azért késett, mert a kormánypárti képviselők közül kevesen voltak jelen.

Fél 11 órakor nyitotta meg az ülést *Szinyey Merse* alelnök. Elparentálta Létay Ernő képviselőt, majd bejelentette, hogy *Sztranyavszky Sándornak* napirendelőtti felszólalásra adott engedélyt.

Sztranyavszky Sándor: Véget kell vetni a lélekmérgezésnek

Sztranyavszky Sándor: Szóvá kell tennem itt, a képviselőház plénuma előtt egy kérdést, amely nem lokális jelentőségü, hanem tartalmánál fogva országos érdekü. Szóvá kell tennem itt a képviselőház előtt ezt a kérdést, hogy *végre véget vessünk annak a féktelen lélekmérgezésnek, amely ebben az országban hetek óta folyik.*

— Ricsói Uhlyarik Béla főispán úr a szentesi főispáni székbe történt beiktatásakor a kormány egyik lapjában nyilatkozatot tett.

Sztranyavszky Sándor felveszi az asztalról az ujságlapot és olvasni kezdi a főispán nyilatkozatát, amely *zsidóbérenceknek és liberális marxistákkal, nemzetközi szabadkőművességgel szövetkezőknek mondja a kormánypártból kilépett képviselőket és volt minisztereket.*

Az ujságcikk minden egyes szavánál óriási vihar tombol a képviselői padsorok között. Az ellenzéki képviselők helyükről felugrálva verik a padot és kiáltoznak a kormánypárti padsorok felé. A kormánypárti képviselők némán ülnek. A miniszterek közül csak Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és Jaross Andor felvidéki miniszter tartózkodnak a teremben és némán figyelik az ellenzék heves kifakadásait.

Alig néhány szót tud Sztranyavszky Sándor Ricsói Uhlyarik Béla nyilatkozatából felolvasni, pergőtüzszerüen robbannak a közbekiáltások.

Mojzes János: Ez is egy jó magyar név.

Malasics Géza: Ilyen ember hogy lehet főispán?

Olyan nagy a zaj az üléstermében, hogy Sztranyavszky Sándor nem is tudja folytatni felszólalását. Az elnök hiába csenget, nem tud rendet teremteni. Egymásután figyelmezteti a képviselőket, Kelemen Kornélt, Dulin Jenőt és az ellenzék számos tagját, de hiába.

Mikor kissé szűnt a vihar, *Sztranyavszky* így folytatja zsavait:

— *Eddig a magyar közéletben szokatlan volt az ilyen hang, de úgy látszik, az uj stilushoz hozzátartozik.*

Drózdy Győző: Szarvasbögés ez!

Friedrich István: Mért mindig főispán ez az ember?

Ne tovább!

Sztranyavszky Sándor: Főispáni székből ilyen kijelentés, ilyen nyilatkozat még sohasem hangzott el. A magyar embert a multban az udvariasság jellemezte. Magyar

— Ha gyomrát elrontotta, igyék azonnal egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert ez az emésztőcsatorna tartalmát gyorsan távolítja és biztosan levezeti, a bélműködést elrendezi, az anyagcserét fokozza és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

ember nem szokott senkit sem rágalmazni, felelőtlenül rágalmazni. *Az pedig, amit a főispán úr mondott, rágalom, amelyet én a magam és barátaim nevében a leghatározottabban visszautasítok.*

— *Annál is inkább, mert az utóbbi időben gyakran találkoztunk az ilyen és ehhez hasonló rágalmakkal, de hivatalosan most hangzott el először.* Ez tette kötelességemmé, hogy vétót mondjak ez ellen a hang ellen és elmondjam itt, a képviselőház plénuma előtt: *Ne tovább!* Tegnap a miniszterelnök úr mondotta pártjában, hogy ebben az országban rágalomhadjárat folyik. Én ezt megerősítem és utalok erre a konkrét esetre is.

Izgalmas jelenetek

Sztranyavszky Sándor minden szavát közbekiáltások özöne kíséri.

Eckhardt Tibor: Pimaszság, aljas hitványság... Piszkos disznóság...

Szinyey Merse Jenő teljesen tehetetlen a viharral szemben, hiába csenget, a képviselők nem veszik figyelembe az elnöki figyelmeztetést. Hosszú percek után tudja csak *Sztranyavszky Sándor* folytatni beszédét:

— Ez olyan rágalom — mondja messzecsengő hangon —, amely, ismétlem, hivatalos embertől még sohasem hallatszott.

Dulin Jenő: Ide süllyedtünk!

Sztranyavszky Sándor: Közel harminc éve járom a magyar közélet útját, de mindig a keresztény nemzeti szellem jegyében. Velem együtt barátaim közül sokan járták végig ezt az utat és járják most is. *Akkor léptem erre az útra, amikor keresztény fajvédelmet hirdetni nem volt konjunkturális dolog.* Akkor jártam ezt az utat, amikor az tövisekkel volt kirakva és nem rózsalevelekkel szegélyezve, mint most. Én igaz jóbarátommal, Gömbös Gyulával hirdettem mindig töretlenül és becsületesen a keresztény nemzeti szellemet. Ennek a keresztény szellemnek első tétele pedig mindig az volt: ragaszkodni a nemzeti hagyományokhoz. Éppen ezen a ponton kerültem szembe volt pártommal és a kormánnyal. *Hogy jövök én ahhoz és hogy jönnek barátaim ahhoz, hogy azért, amiért megmondottuk véleményünket, zsidóbérenceknek nevezzenek.*

Petainek József: Paranesra csinálják.

Sztranyavszky Sándor: Ide juttatta a közéletet az a lélekmérgezés, amely hetek óta folyik ebben az országban, pedig a magyar lelkek milliói sóvárogva várják azt a magyar utat, amelyen mi indultunk és amelyet mi hirdettünk. *Egymás lelkicsinylésére és rágalmazására nincsen szükség ebben az országban.*

— Bizalmas úton tudomásomra jutott — folytatta *Sztranyavszky Sándor* —, hogy a főispán úr vármegyéjében, mikor mi kiléptünk a kormánypártból, a NEP titkárok végigjárták a vármegyét és állítólag a főispán úr és a miniszterelnök úr szavait idézve, a következőkkel próbálták magyarázni kilépésünk okát a választóknak. Az egyik csoport, szerintük, azért lépett ki a kormánypártból, mert a zsidók megvesztegették.

Mojzes János: Csodadalnokok!

— A második csoport — folytatta *Sztranyavszky* — azért hagyta ott a kormánypártot, a NEP titkárok szerint, mert nem akarja a földreformot, a harmadik, mert félti az álláshalmozásból eredő jövedelmét, a negyedik pedig, mi volt miniszterek és államtitkárok azért, mert miniszterek és államtitkárok akarunk lenni. Ilyen módon akarnak pellengérre állítani becsületes multú közéleti embereket.

Vétót mondok

Sztranyavszky Sándor folytatja:

— Feltételezem, hogy a miniszterelnök és a belügyminiszter nem azonosítja magát azzal a stílussal, amelyet egyik főispánja követett és *ha nem azonosítja magát vele, akkor távolítsa el ezt a főispánt!*

Óriási zaj a baloldalon, a képviselők a padokat verve kiabálják:

— *Eltávolítani azonnal!*

Sztranyavszky Sándor: Ha ezt nem teszik meg, azt kell gondolnom, hogy azonosítja magát a kormány azzal az irránnyal, amelytől pedig minket az Isten óvjon. (Újabb nagy zaj a baloldalon.)

Dulin Jenő: Ez a nemzeti összeforradás útja?

Drózdy Győző: Szarvasbőgés ez!

Sztranyavszky Sándor: Szólnom kell még az Új Magyarság című lap vezércikkéről is...

Mojzes János: Milotay, mint erkölcsi purifikátor! Ez a legjobb.

Sztranyavszky Sándor felolvassa a vezércikk egyik mondatát, amely szerint a Gellért-szállóban rendezett vacsoráról nagyon hiányzott Biró Pál arca, majd így folytatja:

— Ezt a mondatot az ékesen szóló vezércikkből a leghatározottabban visszautasítom. Akit hivatalos fórumok valutavisszaéléssel vádolnak, azzal engem és barátaimat akarják azonosítani. Én a pártnak három éven át elnöke voltam, évtizedek óta szerepelek a közéletben és *nem azért ültem itt az elnöki székben is, hogy engem a magyar közvélemény előtt ilyen hitvánnyal vádoljon meg a kormánylap.*

Óriási zaj a baloldalon.

Sztranyavszky a padot csapkodva fordul a kormánypárt felé, szinte elsukló hangon kiáltva:

— *Elég volt! Vétót mondok! Ne tovább! Mert ha tovább mennek, úgy azért, ami történni fog, a felelősséget nem vállalom, hanem a kormányra háritom azt!*

Sztranyavszky ezzel leült helyére, a baloldalon ülő képviselők pedig kórusban kiáltották a padokat verve a jobboldal felé:

— Elég volt! Elég volt! Vétót mondunk!

Friedrich István éles hangja sivít át a termen:

— *Nem tűrünk tovább!*

Nem tudják megkezdeni a napirendet

Az elnök közben kijelenti, hogy napirendelőtti felszólalás fölött vitának helye nincsen és a Ház most rátér napirend szerint a tisztviselők keresethalmozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Csik József képviselő urat illeti a szó — mondja az elnök.

Csik József fel is áll helyéről, de egyetlen szót sem tud szólni, mert az egész termet betölti egy hatalmas hangorkán, amely a baloldalról zúg fel és újra meg újra azt ismétli:

— *Elég volt! Nem tűrünk tovább!*

Az ellenzéki képviselők helyükről felállva kiáltják át a jobboldai felé:

— Addig nem tárgyalunk, amíg nem kapunk elégtételt.

— Elégtételt követeiünk!

A miniszteri bársonyszékben csak két miniszter foglal helyet: Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter és Jaross Andor tárcanélküli miniszter.

Friedrich István azt kiáltja át:

— Tessék felállni és válaszolni!

Megszólal a viharcsengő

Payr Hugó (Jaross Andor tárcanélküli miniszter felé):

— Miniszter úr, álljon fel! A Felvidéken mosolyogjon a miniszter úr, ne itt. (Óriási zaj a Ház minden oldalán.)

Jaross Andor tárcanélküli miniszter: A prágai parlamentben is mosolyogtam. (Óriási zaj a Ház minden oldalán. Csak egyes szavakat érteni meg, az elnök megszólaltatja a viharcsengőt.)

Jaross Andor tárcanélküli miniszter helyéről felállva és a baloldal felé fordulva válaszol az ugyancsak helyéről felállva és az asztalt ütve feléje kiabáló képviselőknek. A miniszter szavai és a közbekiáltások nem érthetők, az elnök megszólaltatja a viharcsengőt. A képviselők jobboldalról a terem közepére tódulnak.)

Az elnök az ülést felfüggesztette.

Ujabb izgalom

Gróf *Bethlen István* széles gesztussal kiáltott valamit Reményi-Schneller felé. Egyszerre *Jaross Andor*, aki nem messze ült Bethlentől, felugrik helyéről és piros arccal kiált valamit Bethlen felé. Szavát nem hallani, olyan óriási lárma tör ki az ellenzéken.

Az ülés felfüggesztése utáni pillanatban teljesen felbomlott a rend. A kormánypárti képviselők felugráltak helyükről, átsiettek a baloldalra. Jaross miniszter köré tömörültek. Jaross csípőre tett kézzel kiáltozott, de ekkor már az egész baloldal szintén előretódult. *Bethlen István* gesztikulálva kiáltozott valamit Jaross felé. Egy szót sem lehetett megérteni. Minden pillanatban attól lehetett tartani, egymásnak megy a két szembenálló tábor.

Megay-Meissner Károly, Huszovszky Lajos és *Putnoky Móric* vetette magát az egymással szembenálló jobb- és baloldali képviselők közé. *Számos képviselőt hátratoltak és lefogtak.* A baloldalon *Payr Hugó* valósággal elpenderítette Esztergályost, nehogy ölre menjenek a képviselők. *Rassay Károly szembenállott Jaross Andorral.* Jaross csípőre tett kézzel kiabált valamit, Rassay sápadtan kiáltozott vissza. Bethlen egészen Jarossig ment előre és a balmezőny első sorában az asztalt csapkodva, magából kikelve kiáltozott Jarossra. Bethlennek a következő mondatát lehetett hallani:

— *Mások becsületébe gázoltok és amikor válaszolni kellene, hallgattok!*

Bethlen a következő pillanatban sarkonfordult és kiment a teremből. *Eckhardt Tibor* rekedten kiált oda a kormánypárti képviselők felé: Piszkos rágalom az, amit Ricsói Uhlyarik mondott és amit az Új Magyarság írt.

Még mindig attól lehet tartani, hogy a Ház üléstermében tettlegességre kerül a sor. *Martsekényi Imre Payr Hugó segítségére siet és igyekszik csillapitani a képviselőket.* A felvidéki képviselők közül *Füsy* és *Salkovszky* a baloldali padoknál áll és onnan kiált az ellenzék felé. Egy hang hallatszik a jobboldalon:

— Éljen Jaross!

Hat-nyolc kormánypárti képviselő tapsolni kezd, a taps azonban nem terjed tovább. A lárma, kiabálás egyre tart.

Mojzes János kivörösödve ököllel üti a padot:

— *Milotay ne akarjon erkölcsbíró lenni! Először azt tisztázza, hogy ki a zsaroló! Itt fogjuk felpofozni a Házban, ha bejön!*

Mit mondott Bethlen a nagy viharban?

Gróf *Bethlen István* a folyosón mondja el azután, hogy hogyan hangzottak a nagy viharban elveszett szavai, amelyeket Jaross Andor miniszterhez intézett.

Bethlen István ezt kiáltja Jaross miniszter felé:

— Itt rágalmazzák az ellenzék tisztességes férfiait a főispánok és a kormány által fizetett lapok. Amikor pedig felelni kell, akkor a miniszterelnök úr meglapul.

Jaross: Én Prágával is szemben álltam már.

Bethlen: Tessék válaszolni. *Mondja meg, helyesli-e ezt?* Válaszolni kell, mert lapulni nem lehet!

Megint felfüggesztik az ülést

Másfélórás szünet következett aztán. Közben lázas tanácskozás folyt. Mikor újra megnyitotta az elnök az ülést, *Csik József* kezdett beszélni, de pár mondatnál tovább nem tudta szavait folytatni. Az ellenzék követelte, hogy újra függesszék fel az ülést. Ez meg is történt.

Félórás szünet után harmadszor is megnyitja az elnök az ülést két óra előtt öt perccel. A kormány tagjai közül Keresztes-Fischer belügyminiszter, Tasnádi Nagy András, Jaross Andor és Teleki Mihály miniszterek jönnek be az ülésterembe.

x Nagy kedvezménnyel válthat színházi füzet-szelvényt a Csokonai Színház földszinti titkári irodájában.

Friss serléstej ésláb
mélyen leszálli ott áron kapható a Vidoni gyár
Monti ezredes uccai üzletében

Vigszinház
A legnagyobb magyar film!
JÓKAI
legizgalmasabb regénye:
Szegény gazdagok
URAY, SZELECZKY ZITA, SZILASSY, MÁLY GERŐ, PETHES.

A belügyminiszter bejelenti az ügy megvizsgálását

Az ülés újból való megnyitása után szólásra emelkedik *Keresztes-Fischer* belügyminiszter és a következőket mondja:

— Sajnálom, hogy a mai ülés elején nem lehettem jelen, de értesültem arról, hogy egy napirendelőtti felszólalás keretében Békés és Csongrád vármegyék főispánjának az installációs gyűlésen tett nyilatkozata kifogás tárgyává tétetett egy sajtóközlemény alapján. Tekintettel arra, hogy egy sajtóközlemény alapján a főispán úr nyilatkozata és magatartása tekintetében ítéletet mondani és véleményt alkotni nem tudok, *azonnal intézkedtem az ügy megvizsgálása iránt, a főispánt holnapra jelentéstétel végett magamhoz kérettem.*

A belügyminiszter ezzel leült a helyére. Szavait lárma fogadta az ellenzéken.

Mojzes János: A belügyminiszteri államtitkár is jelen volt ott.

Tahy László: Én már a honvédelmi bizottság ülésén átadtam a beszéd szövegét.

Az ülés berekesztése és ujabb vihar

Közbekiáltások, vitatkozás zaja tölti be az üléstermet. Megint csak *Bobory* elnök szájamozgásából lehet látni, hogy elnöki enunciációk történtek.

— Nem halljuk, hangosabban! — kiáltotta *Friedrich István*, majd utána sokan az ellenzékről.

— Kérem a jegyző urat, szíveskedjék felolvasni a jegyzőkönyvet — hangzott most *Bobory* elnök szava.

Erre a kijelentésre *fülsiketitő lárma tört ki az ellenzéken.*

— Nem hallottuk még a határozatot! — harsant fel több oldalról.

Friedrich István magából kikelten, vérvörös arccal ugrott fel helyéről és ezt kiáltotta az elnöki emelvény felé: *Szót kérek! Szót kérek!*

— *Adja meg a szót!* — kiáltották a független kisgazdapártról.

Bobory elnök: *Kérem, képviselő úr, a napirendi javaslatot már megtettem.*

Az elnök további szavait elnyelte az ellenzékről feltörő felháborodás zaja:

— Nem hallottuk!

Payr Hugó: Komolytalan dolog ez!

Petainek József ugrik most fel helyéről és ezt kiáltja: Abszurdum!

Bobory elnök hosszasan csenget, majd kijelenti:

— *A kimondott határozatot nem vonhatom vissza!*

Friedrich István az asztalra csapva: Gyalázatos eljárás! (Fülsiketitő óriási zaj a Ház minden oldalán.)

— *Rendre! Rendre!* — kiáltják most a kormánypártról Friedrich felé, aki azonban még mindig a helyén áll és ezt kiáltja:

— *A napirendhez kérek szót!*

Hiába szól állandóan az elnöki csengő, a csendet nem tudja többé helyreállítani. Ekkor *Bobory* elnök felemelkedett helyéről és ezzel jelzi, hogy *az ülést berekesztette.*

Legközelebbi ülés kedden

A kormánypárti képviselők nyomban elhagyták helyüket, az ellenzékiek azonban továbbra is bentmaradtak az ülésteremben. Tiltakoztak Bobory elnök ténykedése ellen.

Több képviselő a Ház tisztviselőitől értesült azután arról, hogy Bobory elnök a zajban azt indítványozta, hogy *a Ház legközelebbi ülését kedden, január 17-én délelőtt 10 órai kezdettel tartsa.* Így történt, hogy míg a közbekiáltások tartottak, a különben halkszavú elnök közölte, hogy a Ház az elnöki napirendi indítványt elfogadta.

Már jóval elmúlt két óra, amikor az ellenzéki képviselők egy része még továbbra is a legszenvedélyesebb hangon tiltakozott az elnök magatartása ellen, a képviselők másik csoportja pedig a folyosón csoportosult és vitatta meg a napi páratlanul izgalmas és meglepő fordulatokban bővelkedő ülés eseményeit.

Mussolini és Chamberlain kifejtették kölcsönös békekészségüket

Olaszország fenntartja jogos követelését.

Róma, jan. 13. Római diplomáciai körökben péntek este Mussolini és Chamberlain megbeszéléseinek eredményét a következőkben foglalták össze:

A megbeszélések a nemzetközi légkör jelentős tisztulásához vezettek. A Duce és Chamberlain teljes nyiltsággal ismertették egymás álláspontját a legfőbb európai kérdésekben, elsősorban a francia-olasz viszony és a spanyol polgárháboru kérdésében. A két államférfi közvetlen benyomást szerezhetett egymás álláspontjáról, ugy hogy nagyértékü tapasztalatok birtokában folytathatják tovább az igazságos s tartós európai béke megteremtésére irányuló akciójukat. **A két álláspontról lényegileg jelen pillanatban annyi mondható, hogy Olaszország fenntartja jogos követeléseinek kielégitésére irányuló küzdelmét és e törekvés irányában Chamberlain az általa már több izben kifejezésre juttatott alapelvek keretei között megértést tanusit. Ami a spanyol kérdést illeti,** nincs szó ujabb olasz önkéntesek visszavonásáról, annál kevésbé, mert a spanyol hadszintéren már igen kevés olasz önkéntes van, továbbá semmi biztositék nincs arra nézve, hogy az olasz önkéntesek visszavonása esetén más oldalról is történnek lépések az önkéntesek eltávolitására.

A római megbeszélések legfontosabb eredménye mindenesetre az, hogy **Mussolini és Chamberlain kifejezésre juttatták egymás előtt azt a készséget, hogy fenntartják az együttmüködést a béke megóvására.**

Hivatalos jelentés a tárgyalásokról

Róma, jan. 13. **A római angol-olasz tárgyalásokról pénteken éjjel háromnegyed 12-kor a következő hivatalos közleményt adták ki:**

Azokon a megbeszéléseken, melyek az elmult napokban a Duce és a brit miniszterelnök között, a két külügyminiszter: Ciano gróf és Halifax részvételével lefolytak, megvizsgálták a pillanat legfontosabb kérdéseit és a két birodalom közti kapcsolatokat. E megbeszélések a legnagyobb szivélyesség jegyében folytak le és nyilt és széleskörü eszmecseréhez vezettek. Egyöntetüen kifejezésre jutott az a szándék, hogy a két ország között fennálló kapcsolatokat az április 16-iki egyezmény baráti szellemében fejlesztik tovább. Megállapodás jött létre továbbá abban a tekintetben, hogy a lehető leggyorsabban megkötik azokat a megegyezéseket, melyeket az emlitett egyezmény kilátásba helyezett. A megbeszéléseken ismét kitünt Olaszországnak és Nagybritanniának az az akarata, hogy olyan politikát folytassanak, mely hathatóan a béke fenntartására irányul. Mint már eddig is, ezután is ennek a politikának a folytatására fognak irányulni a két kormány erőfeszitései.

Olaszország nem gondol ellenségeskedésre Franciaországgal

London, jan. 13. A lapok mérvadó római francia forrásból származó értesitést közölnek, amely szerint **Mussolini megnyugtatta Chamberlaint, hogy egyáltalában nem gondol ellenségeskedésekre Franciaországgal és ismételten biztositotta az angol miniszterelnököt arról az eltökélt szándékáról, hogy a békéért akar dolgozni.**

A Press Assotiation szerint Londonban ugy érezték, hogy a szóbanforgó megbeszélések elérték főcéljukat, **alkalmat nyujtottak nyilt, őszinte személyes megbeszélésekre a folyó nemzetközi kérdésekről és a jövendő lehetőségekről. Egyik részről sem várták uj egyezményeket** s nem várták uj kötelezettségek vállalását.

Páris, január 13. (MTI.) Párisban némi megelégedéssel mutatnak rá arra, hogy *Chamberlain* a római megbeszéléseken is kitartott Frnaciaország mellett s kellően képviselte a Páris—London tengely érdekeit.

A *Paris Soir* római tudósítója szerint a tárgyalások során kiderült, hogy Olaszország magatartása jóval mérsékeltebb, semmint arra angol részről számitottak.

Párisban cáfolják a hatnapos ultimátum hirét

Párizs, jan. 13. (Stefani). A francia lapok olaszellenes támadásai annyira célzatosakká és a nemzetközi nyugalom szempontjából annyira veszélyesekké váltak, hogy a francia külügyminiszterium összehivta a párizsi lapok diplomáciai szerkesztőit és biztositotta őket, hogy **valótlan, az utóbbi napokban elterjedt híresztelés, mintha Olaszország hat napi határidős ultimátumot intézett volna Franciaországhoz az olasz követelések teljesitésére.** — Egyes déli párizsi lapok azt irják, hogy a legközelebbi földközi tengeri flottagyakorlatoknak ugyanaz az értelmük, mint a szeptemberi nemzetközi válság idején történt északi tengeri angol flotta összevonásnak.

A Circus Maximusban

Róma, január 13. *Chamberlain* és *Halifax* péntek délután 4 órakor távozott el az angol követség épületéből, innen a Circus Maximus területére hajtattak, ahol nagyszabásu olasz bányászati kiállitás mutatja be azt a hatalmas munkát, amelyet a fasiszta Olaszország a nyersanyagtermelés terén végzett. Az egybegyült közönség az angol vendégeket lelkesen megtapsolta. Ezután a Capitoliumra hajtattak, ahol Colonna herceg, Róma kormányzója nagyszabásu fogadást rendezett tiszteletükre. Hat óra után a Venezia-palotába hajtattak, ahol félóra hosszat tartózkodtak. Este 9 órakor az angol nagykövetség adott vacsorát a két államférfi tiszteletére.

Róma, január 13. (Havas.) *Mussolini* az egész napot Róma közelében a Terminillo-hegyen töltötte és a sísportnak hódolt. Csak este tért vissza Rómába, hogy résztvegyen az angol nagykövetség vacsoráján.

Hungária filmszinház

MAI MÜSOR: a

Csavargókirály

RONALD COLMAN főszereplésével.

MAGYAR VILÁGHIRADÓBAN: A visszavert munkácsi cseh támadás. A munkácsi hősi halottak temetése. A Magyar Élet Mozgalom zászlóbontása Imrédy Béla miniszterelnök hatalmas beszédével.

Az Apollóban

MA másodszor a

Rácsnélküli börtön

a különleges érdekességü film!

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

Világhiradó!

Orvosok ezrei ajánlják a Togal-t

rheumatikus és köszvényes fájdalmak ellen, idegfájdalmaknál, fejfájásnál, tag- és izületi fájdalmaknál, valamint meghülléses betegségek ellen. Tegyen még ma egy kisérletet. Kérje kifejezetten a kiváló hatásu Togal-t. Teljesen ártalmatlan. Minden gyógyszertárban. P. 1.60.

Horthy kormányzó ajándéka Mária olasz kir. hercegnőnek

Róma, jan. 13. (MTI.) Mária királyi hercegnő péntek este a Villa Savoyeban fogadta báró Villani Frigyes magyar követet, aki átadta neki Horthy Miklós kormányzó nászajándékát. A nász ajándék egy hatalmas herendi porcellánkészletből és egy tulipán ládából áll. Ez a magyar dohányjövedék termékeinek teljes mintagyüjteményét tartalmazza.

A váci püspök az egyházellenes szellemi áramlatokról

Hanauer István váci megyéspüspök ezévi I. számú pásztorlevelében a mai szellemáramlatokat ismerteti, amelyek áttörnek országhatárokon s éppen ezért nem elég saját hazánk szellemi arculatát vizsgálni, hanem figyelemmel kell kísérni a szomszédos államokban uralkodó szellemi áramlatokat is. — Mert vannak — írja a pásztorlevél — szellemi járványok is, melyek mint a ragály úgy terjednek, sokszor földalatti utakon jutnak át egyik országból a másikba, ahol egész váratlanul ütik fel fejüket. Megállapítja, hogy nálunk nem áll az állam szemben az egyházzal, mig a legújabban alakult diktatúrák, vagy az állami, vagy a faji tolalitás álláspontján vannak és megszorítják azt a teret, amelyen a papság híveivel érintkezhetik. Ennek kisérő jelensége azután a tömeges hithagyás. E külföldi irányok minket nagyon érdekelnek: mert katolikus együttérzéssel kisérjük a szomszéd országok lakosságának vallási küzdelmeit és mert le kell vonnunk belőluk a számunkra adódó tanulságokat.

A cél elsősorban: küzdelem a hitetlenség ellen. A hitetlenség fegyverhordozói azok a gyötrő társadalmi egyenlőtlenségek, amelyek a lelkeket elidegenítik és keserűséggel töltik el. Ha kiszorítják a vallásos életet a nyilvános életből, a családban kell ennek számára a szentélyt felépíteni. Bármi magyarok még nem vagyunk beszorítva a templomba, mégis építsük ki mindazt, amit a lelkipásztorkodás lényegéhez tartozónak felismertünk.

A parlamenti rendszer természetében van, hogy hirtelen nagy változások következhetnek be. Ne bízzuk el magunkat, elég intő jelet láthattunk. Nálunk az államhatalom értékeli azt a munkát, melyet az egyház régebben egyedül végzett, de ma is fogyatkozás nélkül végez, mert a népnek és tanuló ifjúságnak államhü és hazafias nevelésében értékes ellenszolgáltatást kap az egyháztól.

A Magyar Élet Mozgalom pártszervezetté átalakulását indítványozzák

Kassa, január 13. A Nemzeti Egység Pártjának abaújtornamegyei nagyválasztmánya a vármegyeházán ülést tartott. A főispán beszédében ismertette a Magyar Élet Mozgalom budapesti zászlóbontását és Imrédy Béla miniszterelnöknek, a mozgalom vezérének célkitűzéseit. Indítványozta, hogy a nagyválasztmány a Magyar Élet Mozgalomnak zászlóbontása alkalmával üdvözölje a miniszterelnököt, a párt vezérét és Bárczay Ferencet, a párt országos elnökét, egyben adjon hangot annak a kívánságának, hogy a mozgalom mielőbb pártszervezetté alakuljon át. A főispán előterjesztését a választmány egyhangú helyeslással tette magáévá.

Chamberlain a pápánál

Róma, jan. 13. Kevéssel déli 12 óra előtt **Chamberlain, Halifax** külügyminiszter, a szentszéki angol meghatalmazott miniszter, Ingram külügyi osztályfőnök és a külügyminiszter magántitkára kíséretében **megérkezett a Vatikánba**, hogy kihallgatáson jelenjék meg XI. Pius pápa őszentsége előtt.

Két palástos és kardos pápai kamarás ment három pápai gépkocsival az angol miniszterelnökért és kíséretéért a vatikáni angol követségre. A Damaso-udvarban két másik pápai kamarás fogadta az angol előkelőségeket. Haladéktalanul megalakult a menet, amely előtt négy jelmezes alabárdos haladt, mig a vendégek mögött a svájci gárda vonult fel a displépcsőn a Kelemen-teremig. A teremben mintegy **háromszáz angol, skót és kanadai diák gyült össze**, akik háromszoros hurrával üdvözölték az áthaladó miniszterelnököt. A pápai lakosztály több termén vonult még át Chamberlain, mig a titkos előszoba küszöbén fogadta a pápa udvarmestere és **bevezette a pápa magánkönyvtárába, ahol a pápa várta.**

Chamberlain rövid beszélgetés után **bemutatta őszentségének kíséretét, majd látogatást tett Pacelli biboros-államtitkárnál.** Az angol vendégek azután a két pápai kamarás kíséretében visszatértek a vatikáni angol nagykövetségre, ahol a tiszteletükre adott villásreggelin résztvett Pacelli biboros-államtitkár is, továbbá Tardini érsek, az államtitkár helyettese és a pápai udvar több magasrangu előkelősége.

A tulnyomóan protestáns Nagybritannia vezető államférfiai ezuttal nem első izben tesznek hivatalos látogatást a pápánál. 1933 március 19-én XI. Pius pápa MacDonald akkori miniszterelnök és Sir John Simon külügyminiszter látogatását fogadta és hasonló látogatások már előzőleg is voltak.

Vatikánváros, jan. 13. XI. Pius pápa Chamberlain miniszterelnökkel és Halifax külügyminiszterrel folytatott eszmecseréje **35 percig tartott.** Kihallgatás után a pápa a Vatikánváros kertjében szokásos gépkocsi sétájára indult.

Az Osservatore Romano a következő hivatalos közleményt tette közzé:

A Szent Atya nagyon szivélyesen fogadta Chamberlain miniszterelnököt és Halifax külügyminisztert, akiket Anglia vatikáni követe kisért. A pápa szivélyesen üdvözölte őet és megköszönte látogatásukat. Elsősorban az angol uralkodócsalád iránt érdeklődött és kifejezte jókivánságait irányukban, valamint az angol birodalom boldogulásáért, amelyben oly sok katolikus él. Az eszmecserén azután a Szent Szék és Anglia kapcsolatainak különböző kérdéseiről volt szó és elégtétellel állapították meg a jelenleg fennálló jó és szerencsés viszonyt.

Jegyzékváltás Németország és az Egyesült Államok között

Berlin, január 13. (Német TI.) Az Egyesült Államok kormánya és a külügyi hivatal között jegyzékváltás történt a németországi amerikai állampolgárokkal szemben követett bánásmód kérdésében. A jegyzékváltás a január 11-én átnyujtott amerikai jegyzékkel zárult. Az Egyesült Államok kormánya mult év december 14-én jegyzékben általános biztosítékot kért a német kormánytól, hogy amerikai állampolgárokat Németországban fajuk, vagy hitvallásuk miatt nem részesítenek eltérő bánásmódban. A külügyi hivatal december 30-i jegyzékében válaszolt és arra utalt, hogy nincs a nemzetközi jognak olyan általános elve, amely szerint valamennyi állam köteles volna eltekinteni területén lakó idegen állampolgároknak faji, felekezeti, vagy más ismertető jelek szerinti megkülönböztetésétől. Eltérő bánásmód egy esetben sem következett be, az illető érintett személyek idegen állampolgársága alapján, hanem külön intézkedéseket idegen idegen állampolgárok bizonyos kategóriáival szemben csak akkor alkalmaztak, ha a német állampolgárok hasonló kategóriáit szintén alávetették ezeknek az intézkedéseknek. Az amerikai kormány január 11-i válaszában elvileg fenntartja álláspontját, egyébként azonban kifejezést ad afeletti megelégedésének, hogy tiszteletben tartják a németországi amerikai állampolgároknak államszerződések alapján kijáró jogait. Késznek nyilatkozott arra, hogy esetleges vitás eseteket a német kormánnyal tanácskozás útján tisztázzon.

Tiltakozó gyülés Munkácson a csehukrán orvtámadás miatt

Munkács, január 13. Munkács közönsége követelésére a január 6-i eseményekkel kapcsolatban *Munkácson tiltakozó nagygyülést tartanak.* Ez alkalommal a következő felhivást bocsátották ki:

»Munkácsiak! A január 6-i csehukrán orvtámadás nehéz óráiban megállottuk helyünket. Az orvtámadás miatt tiltakozásként most vasárnap, január 15-én délelőtt háromnegyed 11 órakor a városi mozgófényképszínházban nagygyűlést tartunk, hogy tudomására adjuk mindenkinek: az ezeréves magyar föld a mienk és azt, mint január 6-án, a jövőben is megvédjük. A világba kiáltjuk: őrt állunk a vártán — Zrinyi Ilona várának tövében. Elégtételt és teljes kártérítést követelünk. Az orvtámadás megtorlását követeljük és ha megismétlődnék: Vereckéig, a Kárpátok ősi határáig kell visszavonnunk. Nagygyűlésünkön ott legyen mindenki, aki hűséges fia a magyar hazának, aki — ha kell — mint a január 6-i munkácsi hősök, védeni akarja az ősi földet.

Munkács, 1939 január 12.

A munkácsi magyar nemzetvédelmi bizottság nevében

Vozáry, elnök.«

Tokióból jelentik: A császárné a sinto-szertartásnak megfelelően ma reggel felvette az anyaság köpenyét, amelyet Kanin császári herceg, a hadsereg vezérkari főnöke ajánlott fel neki. Az örvendetes eseményt február közepére **várják.**

Javul vitéz Szily főorvos állapota

Beszámolt a „Debreczen" arról a veszedelmes karamboiról, mely a Ferenc József ut 41. szám előtt történt, amikor vitéz dr Szily Tibor főorvos egylovas kocsiját a 10-es számu villamos elütötte és vitéz Szily fején, kezén és szemhéján szenvedett sérüléseket, sőt az erős ütődés következtében belső vérzése is volt. Azóta számosan érdeklődtek szerkesztőségünkben a rendkivül népszerü vitéz dr Szily Tibor főorvos állapota felől. Örömmel közölhetjük, hogy vitéz Szily főorvos állapota javul s rövidesen ismét megkezdheti áldásos tevékenységét betegei körében.

A rögzitett adókat januar 31-ig lehet felmondani

Az adóhatóságok a rögzített adóalapokról és adókról nem kötelesek minden évben külön fizetési meghagyásban újra értesíteni az adózókat. Akinek rögzített adója van és azt nem mondotta fel, vagy annak felmondásáról a kincstártól értesítést nem kapott, az előző évi rögzített adó összegét köteles leróni a folyó évben is.

Az az adófizető, aki előző évi rögzített adóját kereseti viszonyainak leromlása folytán magasnak tartja, felmondhatja a rögzített adót és új adómegállapítást kérelmezhet.

Az adófelmondás végső határideje január 31.

A rögzített adókat csak a kereseti-, jövedelmi- és vagyonadóval együttesen lehet felmondani. Nem lehet tehát csak egy kiválasztott adónemet felmondani. Egyidejűleg köteles az adózó az új kivetés céljára új kereseti-, jövedelmi- és vagyonadó bevallást is benyujtani.

A kincstár is felmondhatja a rögzített adókat, ha változtatásra sürgető okot lát fennforogni. Ennek a kincstári felmondásnak a határideje 1939 március 31.

Elárulta a monogramos kapca

A debreceni törvényszék elé gyorsított eljárás alapján egy óriási termetü napszámos került Balmazujvarosról. A csendőrök azzal kisérték be a debreceni törvényszékhez, hogy a „nagy darab" ember **Nagy Bálint** több lopást követett el a községben. Kiderült a csendőri jelentésből, hogy Nagy Bálint tagadta a lopások elkövetését, de a cipőjének lehuzásakor kiderült, hogy mégis ő a tolvaj, mert a kapcája is az egyik károsulttól lopott ruhából volt készítve és még a **monogram is igazolta a jogos tulajdonost.** Nagy Bálint ezután már felesleges lesegnek tartotta a tagadást.

A bíróság elitélte Nagy Bálintot négyhónapi fogházra. Az itéletben megnyugodott az elitélt s kijelentette, hogy legalább a fogházban meggyógyul a lába. A mostani nagy hidegekben ugyanis kint aludt a szabadban egy csutkakúp alá huzódva. A lábafeje kivül maradt és több lábujja lefagyott. Nagy Bálint az itélethirdetés után egykedvüen haladt a fogház felé ahol már ismerik, mivel nyolcszor volt már elitélve.

— **A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szivdobogás** nagyon sok esetben megszünik, ha egyideig naponta reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy félpohárnyi természetes **Ferenc József** keserüvizet iszunk. Kérdezze meg **orvosát.**

Már csak 2 napig lesz nyitva a szenzációsan szép Aszmann-Zöld József fényképkiállitás
DÉRI MUZEUM, d. e. 9—1, d. u. 3—7-ig

A katólikus püspöki kar állásfoglalása a föld és a zsidókérdésben

A megkereszteltek érdekében kifejezésre juttatta a katolikus egyház álláspontját.

Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás elnökletével pénteken konferenciára gyültek össze a budai hercegprimási palotában a magyarországi latin és görög szertartásu püspöki kar tagjai.

A konferenciáról a következő hivatalos közlést adták ki:

A január 13-án, pénteken délelőtt összeült püspöki konferencia foglalkozott a kishaszonbérletek alakitásáról, valamint a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényjavaslatokkal. Észrevételeit nyomban közölte az illetékes állami tényezővel. Az előbbi törvényjavaslattal kapcsolatban a maga részéről a legnagyobb készségét fejezte ki a szociális reformnak kisbérletekkel való elősegitésére. Az utóbbi törvényjavaslat kapcsán megnyugvással veszi tudomásul, hogy a zsidószellem tulkapásaival szemben a kormány a keresztény társadalom érdekeit megvédeni törekszik, de ugyanakkor a keresztség szentségét érintő felfogással szemben a megkereszteltek érdekében kifejezésre juttatta a katolikus egyház álláspontját.

A konferencián résztvett dr **Lindenberger** János apostoli kormányzó is.

Gróf Bethlen István a magyar-német viszonyról

Válaszolt a külügyminiszter beszédére.

Gróf Csáky István külügyminiszter beszédére, melyet esütörtökön a NEP-ben tartott, gróf *Bethlen István* tegnap délelőtt a következőkben válaszolt:

— A miniszterelnök úr tegnap esti polemikus fejtegetéseire velem szemben elhangzottakra ezúttal reflektálni nem kívánok, mert hiszen lesz erre alkalmam más helyütt. Nem hagyhatom azonban szó nélkül gróf Csáky István külügyminiszter úrnak a fejtegetéseit, amelyekben a Gellért-szállóban elmondott beszédemmel polemizál és az ott általam elmondottakat úgy akarja beállitani, mint hogyha én a Németország és Magyarország között fennálló jóviszonyt zavarni akarnám, vagy szavaim azt zavarni alkalmasak lettek volna.

— A külügyminiszter úr, úgy látszik, még tapasztalatlan szónok. Mert ugyanabban a beszédében, amelyben kifogásolta azt, amit mondottam, ködfoltokról beszél, amelyek a magyar-német viszonyt elhomályositják és gyakran hideggé teszik. Leszögezem, hogy ugyanezen beszédében tehát ő maga, a külügyminiszter, állapitja meg, hogy a magyar-német viszony körül nincs minden rendben. Koronatanuképpen lép fel tehát gróf Csáky István amellett, hogy itt tennivaló van, hogy ez a viszony orvoslásra szorul.

— Azt hiszem, hogy jobb tanut magam mellé nem állithatok és eltekinthetnék minden további fejtegetéstől abból a célból, hogy megvédjem a magam álláspontját, mégis hangsúlyozni kívánom, hogy *fellépésemnek úgy januári cikkemben, valamint a Gellért-szállóbeli beszédemben is kizárólag az volt a célja, amit minden jóhiszemű ember meg is érthetett, hogy a magyar-német viszonyban beállott kellemetlen szimptomák és jelenségek kiküszöbölessenek és hogy a két állam vezetői között lefolytatandó őszinte és nyilt beszéd révén a helyzet tisztáztassék.*

— Ha tehát a külügyminiszter úr beszédem célzatát úgy akarja beállitani, hogy ezzel a magyar-német viszonyt zavarni óhajtottam, ezt a leghatározottabban visszautasitom.

— Visszautasitom annyival is inkább, miután *ő maga tudja legjobban, hogy mindig a német barátság mellett törtem lándzsát, mindig amellett, hogy kitartsunk a tengely politikája mellett.*

— Nem csináltam viszont soha titkot abból és nem is fogok csinálni — mert ez az ország érdeke —, hogy *a magyar-német viszony őszinte baráti viszony lehet csupán, de nem az alárendeltség viszonya.*

A világbajnoki fényképkiállitásnak világbajnoki a látogatottsága is

Egészen páratlan az az óriási siker, amely **Aszmann Ferenc** világbajnoki fényképkiállitását kiséri. Soha még nem fordult elő a fényképezés történetében, hogy valaki egyéni munkáiból — különösen világbajnoki kollekcióból — kiállitást rendezzen. De viszont az is példátlan, hogy az ilyen egyéni kiállitást ennyien megtekintsék, mint ezt.

A kiállitás már csak ma, szombaton és holnap vasárnap lesz nyitva. — Ezeket a fényképeket aligha láthatja a debreceni müértő közönség így együtt, mert ezek a képek is állandóan a külföldi nemzetközi nagy kiállitásokon futnak és az eddigi arany érmekhez gyüjtik a további győzelmeket.

Zöld József h-polgármester kiállitása szintén egészen eredeti és a maga nemében páratlan. Tanulságos is nagyon azok számára, akik utazásaik közben fényképezni szoktak, mert így láthatják, hogy magasértékü művészetet lehet belevinni az utazásközben készitett fényképezésbe is.

A kiállitást ma, szombaton megtekinthetik az iskolák tanulói csoportosan és ebben az esetben személyenként 10 fillért fizetnek.

Hirtelen meghalt Létay Ernő képviselő

Tegnap hajnalban Budapesten tragikus körülmények között hirtelen meghalt **Létay** Ernő, a biharnagybajomi kerület országgyülési képviselője.

Létay esütörtök este lakásáról a Lipótvárosi Casinóba ment, ahol barátaival elbeszélgetett. A Casino büfféjében vacsorázott meg s mikor vacsora után vissza akart menni barátaihoz, **a folyosón hirtelen megtántorodott.** Az alkalmazottak levegőre vitték a rosszul lett országgyülési képviselőt, majd a clubhelyiségből orvost hivattak hozzá. Az orvos nyomban látta, hogy **sulyos szivbajról van szó** és intézkedésére Létay Ernőt beszállitották a Fasor Szanatóriumba. A tüzetes orvosi vizsgálat szomoru eredménnyel járt, megállapitották az orvosok, hogy a betegnek már csak órái vannak hátra. Létay nem is sejtette, hogy milyen katasztrófális az állapota, orvosaival, hozzátartozóival beszélgetett s éjszaka két órakor, anélkül, hogy eszméletét pillanatra is elvesztette volna, hirtelen meghalt. Az orvosok szerint szivkoszoruelzáródás okozta halálát.

Létay Ernő 1878-ban született Kokad községben, Bihar vármegyében. **A debreceni református gimnáziumban végezte a középiskolát.** Jogot a budapesti, berlini és párisi egyetemen hallgatott és utána a hohenheimi gazdasági akadémián oklevelet szerzett.

A világháboruban a mozgósitástól résztvett, több kitüntetésben részesült és mint **huszárszázados** szerelt le. Elsőizben 1916-ban választotta meg a biharnagybajomi kerület függetlenségi programmal. Mint pártonkivüli ugyanezt a kerületet képviselte a második nemzetgyülésben, az egységespárti programjával pedig 1931 óta képviselte Nagybajomot. Legutóbb kilépett a NEP-ből és a disszidens csoport tagja lett.

Létay Ernő temetése ma, szombaton délután négy órakor lesz a református egyház szertartása szerint a **Kerepesi temetőben.**

Létay Ernő halála Debrecenben is nagy részvétet keltett. Közeli rokonai élnek Debrecenben, kiket elhalmoztak részvétnyilatkozatokkal.

Romániában nem fizetik ki a tisztviselői fizetéseket és nyugdijakat

Christea román miniszterelnöknél a napokban nagy küldöttség járt, melynek tagjai nyugalmazott egyetemi és liceumi tanárokból, valamint tanitókból és postásokból álltak és azzal a kéréssel fordultak a miniszterelnökhöz, intézkedjen, hogy nyugdijukat rendszeresen utalják ki részükre, mert hat hónap óta nem kapják meg nyugdijukat. A postások között van több, aki másfél év óta nem kapta meg nyugdiját.

De nemcsak a nyugdijat, hanem a fizetést sem folyósitják Romániában. Előfordult olyan eset — mondotta Chinseniu professzor, a küldöttség vezetője, — hogy a postán 100 leies okmánybélyegért 125 leit kell fizetni. Ha pedig az, akinek okmánybélyegre van szüksége, ennek okát tudakolja, a válasz mindig ugyanaz:

— Jelentsenek fel, én már hat, vagy nyolc hónapja nem kaptam meg a fizetésemet.

Christea pátriárka jelentést tett a királynak a panaszokról.

A lengyel kormány visszautasitotta Prága jegyzékét

Varsó, jan. 13. A lengyel kormány visszautasitotta a csehszlovák kormány jegyzékét, melyben Prága tiltakozását jelentette be az ellen, hogy **a mult év december 30-án éjszaka a tescheni határvidéken lengyel határőrök állitólag tüzelni kezdtek a cseh határőrségre.** A lengyel kormány válaszjegyzéke, amelyet esütörtökön juttattak el Prágába, megállapitja, hogy a cseh jegyzékben jelzett határszakaszon a szóbanforgó időpontban lengyel részről egyetlen lövést sem adtak le s az egész állitólagos határincidens csak a csehek kitalálása.

Pozsony, jan. 13. A Narodny Novini behatóan foglalkozik Nagy Ukrajna megalakitásának problémájával. Az ukrán állam létesitése — mondja a lap — felbomlasztaná Lengyelországot és Oroszországot is. További következménye a dolognak az volna, hogy a szláv elem háboru nélkül is szétesnék. A szlávok elé meredő kérdésből nincs más kiut, mint a pánszlávizmus. Gyujtsák meg a szlovákok a faklyát és mentsék meg a szlávok szabadságát.

Kassán Máv. üzletvezetőség lesz

A cseh megszállás alatt Kassán nem volt vasuti üzletvezetőség, most azt kérték a kassaiak a Máv igazgatóságától, hogy Kassa kapja meg az üzletvezetőséget. A Máv igazgatóság a kérést teljesitette és rövidesen megindul a kassai Máv üzletvezetőség munkája. Az uj üzletvezetőséghez közel ezer kilométeres vonalszakasz tartozik. Az üzletigazgatósággal 200 magyar vasutas kerül Kassára. A vasutasoknak külön kórháza is lesz Kassán. Az üzletvezetőséget a régi kassa—oderbergi vasut palotájában helyezik el.

SZINHÁZ

Utolsó tánc

Herczeg-bemutató a Csokonai szinházban

Herczeg Ferenc új darabjának legérdekesebb és legmegkapóbb jelensége, hogy a 75 éves író milyen üdén és tisztán megőrizte hangját. Ebben a darabban talán még valamivel érettebben, de egyébként teljesen azonosan jelentkezik az a fölényes szellemességgel, finom maliciával csevegő hang, mely már a Kék róka elegáns dialógusaiban hatalmas sikert aratott. E társadalmi fonákságot elmésen karikírozó, mindig izléses, bár szatirává soha el nem mélyülő vonás volt Herczeg írói arzenáljában az, aminek legnagyobb sikereit köszönhette. Ezt a hangot szinte tökéletessé csiszolta az idő s Herczeg Ferenc új darabjában tisztábban, megkapóbban jelentkezik, mint valaha.

Az öregség ellen zajos élettel, léha flörtökkel, kozmetikai segédeszközökkel harcoló, fiatalságába görcsösen kapaszkodó anyával, erős kontrasztként szembeállítja az író leányát, az orvoskisasszonyt, aki egy dolgozó, komoly generáció gyermeke s miatt anyja pirománikus szenvedélyel játszik a flörtök lobogó tüzével, azalatt disszertációt ir, doktorál és igyekszik az öregedő asszonyt visszarántani a lejtő széléről. Ebben a fonák helyzetben Herczeg pompás talajt talált, melyből a darab komikai magvát könnyed kézzel, remekül fejleszti ki jelenetről jelenetre. A darab végig vígjátéki szinten mozog, bár sokszor szinte kínálkozik az alkalom a problémák elsúlyosítására. Ezt azonban maga az író sem akarja, pompás alakjai friss, szalonötletességű, elmés dialógusok kerekén viszik előre a mesét, melyet Herczeg Ferenc hibátlan szinpadtechnikával, szinte egyetlen felesleges mondat nélkül állít a nézőtér elé.

A Csokonai Szinház prózai együttese a szezon egyik legjobb előadását produkálta Herczeg darabjában. **Horváth** Árpád rendezése kongeniális, tökéletes művészi munka. Az előadást teleszövi finom ötletekkel, hibátlan kamarastilust teremt s egyetlen zökkenő nélkül, szinte olajozott kerekeken pergeti az előadást.

Somlay Julia az anya és lánya kettős szerepében pályája egyik legjobb alakítását nyujtotta. Elmélyülő, sokrétegű tehetsége remekelt a nehéz feladatban. Szinte két külön lénnyé tudta választani magát s nemcsak maszkban, hanem játékban, mozgásban, gesztusokban is tökéletesen vitte színpadra úgy a viharos külszín alatt az öregedés fájdalmas tragédiáját hurcoló anyát, akinek haja „nem megőszül, hanem megvörösödik" — mint azt a szinte filozófussá érett, de egészséges fiatalságot, derűt, akaraterőt sugárzó, 22 éves lányt, aki fájdalmas megbotránkozással, de ugyanakkor megbocsátó gyöngédséggel s megállást parancsoló akaraterővel nézi anyja vergődő harcát a kérlelhetetlen idővel. Nagy és őszinte sikere volt a kitűnő művésznőnek.

Mányai Lajos a megértő férj figuráját meleg, emberi vonásokkal tette valószínűvé. **Halasy Mariska** ragyogó emberábrázoló készséggel, ízes komikummal formálta meg Juricsákné alakját. **Kamarás Gyula** rokonszenves tehetsége, finom játékkészsége kitünően érvenyesült, **Kállay Ferenc** kissé szintelen volt.

Erős Pál pedig ügyesen túlzás nélkül vitte színpadra az „öregedő asszonyok festőjének" egy társadalmi élősdinek ellenszenves alakját. Tehetséges, jól fejlődő színész. Jó vonásokkal rajzolta meg a főpincér alakját **Seprényi** és kis szerepében is feltünt Puskás F. Első fellépése rövid szerepe után is tehetségnek érezzük **Pongrácz Imrét**, akinek szivesen figylejük további útját.

—=—

A szinházi iroda jelenti:

A főváros egyik legnagyobb irodalmi szinpadi sikerét mutatja be a Csokonai-Szinház a IV. irodalmi ciklusban:

Herczeg Ferenc

remekmüvét, cime az

Utolsó tánc

Óriási sikert aratott

ez a remekmű a tegnapi bemutatón Debrecenben is.

Somlay Julia

ragyogó alakitásban hozta ki kettős szerepét: az anya és leánya modern női tipusu alakjait. A nagyszerü diszletek, a pergő és kidolgozott előadás, a társulat legjobbjainak játéka vivta ki a nagy sikert.

Szombaton délután nincs zónaelőadás.

Szombaton este

Utolsó tánc

Vasárnap délután és este

1 bolond 100-at csinál

Káprázatosan mulatságos operette bohózat.

Szines szinházi film kockák

Nem sikerült

megegyezni bizonyos, a szinház által javasolt szinpadi változtatásokra nézve Oláh Gábornak és a Csokonai-szinháznak. Igy az első eredeti bemutatóként tervbevett Oláh Gábor-darab előadása elmarad. A szinház igazgatósága Oláh Gábor felfogását a költőnek kijáró tisztelettel respektálta s igy le kellett mondani az érdekes ősbemutatóról, mely pedig valóban művészi csemege lett volna a Debrecen közönsége számára.

A különleges kamaraelőadás,

melyet nem a Csokonai szinházban mutat be három művész: Somlay Júlia, Mányai Lajos és Kamarás Gyula Paul Geraldy „Szeretni" cimü darabjában, közelesen a közönség elé kerül. Ennek a finom, csupa hangulatból és lirából felépitett darabnak intimhatású, páratlan élményt jelentő előadásában lesz része a debreceni közönségnek. Az előadás, mint ismeretes, meghivott közönség előtt fog lezajlani Debrecen egyik megfelelő, a kamara-játék számára ideális helyiségben s valószinüleg még január második felében. Az előadás elé nagy érdeklődéssel néz Debrecen intelligens közönsége.

Érdekes frissitésre

készül a Csokonai-színház igazgatósága. A társulat néhány új taggal fog gyarapodni a közeljövőben, akiknek személye nagy meglepetés lesz a közönség számára.

A felszabadult Felvidék a statisztika tükrében

A Magyar Statisztikai Szemle legújabb száma hiteles megállapitások alapján közli a visszacsatolt Felvidékre vonatkozó legfontosabb statisztikai adatokat.

A visszacsatolt területen 1880-ban kereken 700.000 ember lakott, az utolsó békebeli népszámlálás 1910-ben 860.000 lelket állapitott meg. 1920-ban már 903.000 fölé emelkedett a terület lélekszáma, 1930-ban pedig 1,030.000 embert talált a népszámlálás a most visszakerült magyar területen. 1930-ban nyolc városnak a lakossága haladta meg a tizezer lelket.

Legrohamosabban Kassa városa fejlődött, mert 1869-ben 21.700 volt a lakosainak száma, 1910-ben 44.000 lakosa volt, 1930-ban pedig 74.000.

Négy további város, Ungvár, Munkács, Érsekujvár és Komárom lakossága meghaladja a húszezer lelket. A visszacsatolt terület lakosságának a legutolsó magyar népszámlálás adatai szerint 86.6 százalék volt magyar, 9.7 százaléka szlovák, 7 százaléka német és 1.1 százaléka kárpátorosz. A felekezetek szerinti megoszlás körülbelül olyan, mint Magyarországon, csak a görög katolikusok száma több. Foglalkozás szerint a terület lakosságának 60 százaléka őstermelő, 25.8 százaléka az ipar, kereskedelem és közlekedés ágazataihoz tartozik, 3.8 százalék a közszolgálat és szellemi szabadfoglalkozásúak arányszáma.

A kereken 12.000 négyzetkilométernyi visszacsatolt terület 58.7 százaléka szántóföld, 16.7 százaléka erdő. A szántóföldek kiterjedése 1,200.000 hold, erdőé pedig 344.000 hold. A termésmennyiség átlaga búzából 2.3, rozsból 0.7, árpából 1.8, zabból 0.5, tengeriből 0.7, burgonyából 2.5 millió métermázsa.

Ma lesz a jogász-bál

Egy estére, egy éjszakára visszatér Debrecenbe a békebeli farsangok legendás fénye, híres hangulata, minden jókedve, izgalma, romantikája.

Ma este ragyogó fényárban úszó tündérkertként nyilik meg az Arany Bika hatalmas díszterme, de a ma fiatal erőitől pezsgő jogászbál szinpompás forgatagának.

Boldog várakozás és kellemes izgalom óráit éli ma a jogásziffjúság és velük együtt az úri társadalom virágba szökkent, tavaszba induló fiatal leányai. De nemcsak az ifjúságot, hanem városunk előkelőségeit, jogásznagyságait, egész úri társadalmát megmozgatja ez a hosszú évek óta páratlan arányú társadalmi esemény.

Különösen kiemelkedő jelentőséget ad a bálnak, hogy *személyesen megjelenik és résztvesz az idei jubiláris jogászmulatságon a bál díszfővédnöke, dr Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, valószinüleg feleségével, Both Margittal, a bál legfőbb védnöknőjével együtt.*

A bált egy fényes, impozáns bevonulás fogja megnyitni. A védnöki kar díszes sora után az ifjúság karján a fehérruhás első bálozó leányok vonulnak be. Miután az előkelőségek helyet foglalnak az emelvényen, az első bálozó leányokat egyenként be fogják mutatni a legfőbb védnöki párnak. Az első bálozók keringője után felhangzik Debrecenben immár hatvanadszor a jogászbálok híres nyitó csárdása: »*Nem ütik a jogászt agyon*«.

Ennek a jubiláris bálnak még az is súlyt ad, hogy jövedelme a »*Magyar a magyarért*« akció céljait fogja szolgálni.

A rendezőség ezúton hozza a közönség tudomására, hogy *asztaligénylést* már csak akkor vehet figyelembe, ha az déli 1 óráig megtörténik. A báliroda a Bika halljában 12—1 óráig áll a közönség rendelkezésére.

A táncoló ifjúság itt és este a pénztárnál igényelhet meghivót.

Félreértések elkerülése végett közli a rendezőség, hogy az elmúlt évek jogászestélyein kialakult szokás szerint *egyetemi és főiskolai hallgatók és katonatisztek az idei jogászbálon is névre szóló meghivó nélkül vehetnek részt.*

A rendezőbizottság mindent elkövetett, hogy egy feledhetetlen este emlékével gazdagitsa a résztvevőket. *A bál pontosan fél 10 órakor kezdődik.* A megjelenő előkelőségekre tekintettel pontos megjelenést kér a rendezőség.

Miért maradt ki Asztalos Dezső az „Uj Debrecen"-ből?

A „Debreczen" tegnapelőtti számában Asztalos Dezső aláirásával nyilatkozat jelent meg. A nyilatkozat azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy miért maradt ki Asztalos Dezső a Csokonai Kör új kötetéből, az „Uj Debrecen" c. antológiából. A kis cikkel kapcsolatban kötelességemnek tartom a következők ijelentését.

Asztalos Dezső kimaradása a kötetből a Csokonai Kör részéről nem jelent esztétikai állásfoglalást, sem érzelmi, vagy világnézeti magatartást; inkább azt mondhatnám, hogy tisztán külső dolgokon mult. Átadott dolgozatának stilusa valahogy nem illett bele abba az együttesbe, amelyet az „Uj Debrecen" mostani alakjában képvisel. Másik dolgozata nem volt készen, a könyvet pedig már nyomták s a terjesztésre vonatkozó szerződésünk miatt kötött bennünket a határidő. Elvi ellentét köztem és Asztalos Dezső között alig volt, ami kevés volt is, szinte már teljesen kiküszöböltük. Maradt a stilus, amit egy Asztalos Dezső kötetében vagy egy folyóiratban magam sem kifogásoltam volna, az „Uj Debrecen"-ben is — újból hangsulyozom — tisztán a könyv egységes formaritmusa érdekében emeltem ellene szót. A magam részéről sajnálom, hogy Asztalos Dezső s vele még néhány fiatal iró kimaradt a kötetből. Ez azonban semmi esetre sem jelenti azt, hogy a Csokonai Kör nem a legnagyobb örömmel adna neki teret a maga kiadványaiban — talán már a legközelebbi jövőben.

Debrecen, 1939. január 13.

Csobán Endre
az „Uj Debrecen" szerkesztője.

METEOR MOZI MŰSORA

Ma: 5, 7, 9 órakor: NÉVAPAJÁNÁSZ. (Gaby Morlay). Világhiradók.

Modern kozmetikámat áthelyeztem a Hangya-bérházba Piac u. 40. földszint jobbra Kiss Böske

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA

Január hó 8—15-ig: „Kígyó", Piac ucca 31., telefon: 30-95. — „Magyar korona" Kálvin-tér 15. telefon: 16-06. — „Csillag", Árpád-tér 1. sz. telefon: 29-32. — „Sas", Hatvan u. 70. sz. telefon: 11-39. — „Szent-Háromság", Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14., telefon: 17-09.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

KÉPKERET SZENTNÉL KERETEZŐBOLTBAN PIAC 89.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban d. e. 10 ó. dr. Soós Béla, 5 órakor dr. Lencz Sándor. Kistemplomban d. e. 9 ó. Uray Sándor, 11 ó. dr. Lencz Sándor, d. u. 5 ó. Csutoros Sándor. Kossuth u. templomban d. e. 10 ó. Baja Mihály. Károli G.-téri templomban d. e. 9. ó. Siposs Imre, d. u. 4 ó. Kiss Antal Jenő. Ispotály templomban d. e. 10 ó. Molnár Ferenc, d. u. 5 ó. Kulcsár Dezső. Árpádtéri templomban d. e. 10 ó. dr. H. Kiss Géza, d. u. 3 ó. Papp Géza. Homokkerti templomban d. e. 10 ó. Kovács József, d. u. 5 ó. Szilágyi László. Nyilastelepi templomban d. e. 10 ó. Mezey Béla, d. u. 3 ó. Orosz János. Csapókerti templomban d. e. 10 ó. dr. Dancsházy S., d. u. 3 ó. Kiss Lajos. Kerekestelepi templomban d. e. 10 ó. Kulcsár Ferenc, d. u. 5 ó. Kulcsár Ferenc, istentisztelet után ösgyülés. Nyulasi állami iskolában d. e. 10 ó. Zimányi József. Téglaskerti állami iskolában d. e. 10 ó. Birinyi János. Szegényház d. e. fél 9 ó. Halász András. Horthy-kórházban d. e. fél 9 ó. Nagy Sándor. Wolaffka-telepi olvasókörben d. u. 3 ó. Kovács József. Téglavetői imaházban d. u. 3 ó. Kovács Árpád. — **Tanyai istentiszteletek:** Cuca d. e. 10 ó. vitéz Szabó Endre. Szikgát d. u. 2 ó. vitéz Szabó Endre. Pallag d. e. 9 ó. Erdei Mihály. Nagymacs d. e. 10 ó. Kurucz József. Kismacs d. u. 2 ó. Kurucz József. Nagyhegyes d. e. 9 ó. Rápolthy Árpád. Ondód I. Kádár-dülő d. e. 11 ó. Rápolthy Árpád. Szata d. u. 2 ó. Biró Béla.

— **Vasárnapi miserend a Szent Anna uccai plébániatemplomban és kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend. Misék kezdete: 6, 7, 8, 9 órakor féltiz órakor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás, szentbeszédet ugyancsak ő fog mondani. A további miserend: 11, háromnegyed 12, és félegy órakor. — Kertségekben: Homokkertben: Kummergruber Emil püspöki tanácsos. — Nyilastelepen Kiss László segédlelkész. — Homokkertben: Rassovszky Kálmán. — Szoboszlói úti iskolában Szücs Ferenc piarista tanár. — Auguszta szanatóriumban: dr Hanzély Lajos egyházmegyei levéltáros. — Pallagon dr Bátthy Miklós rendházfőnök. — Törvényszéki fogházban Iván János piarista tanár. — Halápon Hegyi Ferenc piarista tanár. — Kösülyszegen Lengyel László segédlelkész. — Hajdúsámsonban Novák Gyula segédlelkész. Józsán dr Szabó János segédlelkész. Klinikán Béres Endre és László Miklós piarista tanár.

x **Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet-szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.**

Tömeges besurranó lopás Debrecenben

Az utóbbi időben nagyon elszaporodtak Debrecenben a besurranó lopások. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy a lopásokat minden esetben ugyanaz a társaság követi el és már nyomában van a négytanú tolvajbandának.

A tegnapi napon dr Orosz István városi tanácsnok Poroszlai úti lakásába hatoltak be a tettesek s onnan egy kazettát két értékes ékszerrel és 20 pengővel elvitték. Az ékszerek értéke meghaladja a kétszáz pengőt.

A Mester uccán a tegnapi napon három besurranó lopás is volt. Burai Lajos gazdálkodó mesteruccai lakásáról aranyórát vitt el a tettes. Sápi Viktorné kamarájában behatolva kolbászt és sajtot loptak, míg özv. Vincze Elekné mesteruccai lakostól kabátot vittek el.

A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

x **Aranyat, brilliánsat** magas áron bevált Róna ékszerész, Piac ucca 28.

— **Az evangelikus templomban:** vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági énekóra. Utána exhortációt tart Labossa Lajos. Délelőtt 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet igehirdetéssel, prédikál: Böjtös Sándor. Délután félnégy órakor középiskolai fiútanulók bibliaórája.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A szappanosuccai imaházban vasárnap délelőtt félkilenctől—féltízóráig imaáhítat, féltíztől—féltizenegyóráig prédikáció, délután 6—8 óráig vallásosestély vegyeskar és zenekarmokkal. — Szerdán este 7—8 óráig bibliaóra. — Pénteken este 7—8 óráig imaóra.

x **Zsinórírása tanulhat bárki** a Naményi Gyorsíróiskolában, Rákóczi u. 17. szám.

— **Megtartják az egyházzenei hangversenyt.** B. Szücs betegsége miatt elmaradt egyházzenei hangversenyt megtartják, amint Szücs felgyógyul. A jótékonycélra tekintettel a rendezőség további jegyeket szivesen ad az igénylőknek.

— **Pécsett 186.000 pengővel több adót fizettek be** az előirányzott összegnél. Ez a bizonyitéka annak, hogy milyen jó kezekben van a város gazdasági életének irányitása. Jellemző a forgalomra, hogy egy év alatt négy és fél millió liter szeszesitalt fogyasztottak el és három millió kiló husttettek meg a derék pécsiek.

— **Az Ural hegységben most fedeztek fel az oroszok 47 községet.** A községek létezéséről eddig nem tudtak a hatóságok és most vették csak térképre a községeket és vidéküket. A 47 község Orenburg közelében terül el.

— **Vérdijat tüztek ki az arab szabadságharc vezérének fejére az angolok** és 500 fontot igérnek annak, aki elfogja vagy megöli. Fazi el din Kaukji, az arab vezér azzal válaszolt, hogy ő is 500 font vérdijat tüzött ki Dill angol tábornok fejére. Az angolok még nem tudták kézrekeriteni az arab vezért, de nem sikerült Dill tábornok ellen a bombamerénylet sem.

— **Ellopták a csehek a hadigondozottak segélyét a Felvidéken,** mint azt Kassáról jelentik. A felszabadult Felvidék járásaiban megállapitották, hogy a csehek a hadigondozottaknak az utolsó hónapokban nem fizették ki a segélyeket, bár a községek jegyzői megkapták a pénzt, de azt a maguk segélyezésére forditották és elvitték a pénzt.

— **A nyolc órai munkaidőt március elsején életbe léptetik a fa- és csontiparban, vegyészeti és ruggyanta iparban.** Kiterjed a nyolcórás munkaidő a faszobrászokra, kosárfonókra, aranyozókra, esztergályosokra, kádárokra és fésüsökre is. Ugyanezekben az iparágakban dolgozó altisztek, szolgák, kapusok, raktárkezelők és őrök munkaidejét heti 56 órában állapitották meg.

— **Az olasz király leányának, Mafalda hercegnőnek** a betegségéről az utóbbi napokban sulyos, riasztó hirek kerültek nyilvánosságra. Most azt jelentik Rómából, hogy az olasz királyi hercegnő, aki a hesseni herceg felesége, tul van már a veszélyen.

— **Gondatlanság okozta Veréb Lajos 19 éves vértesi napszámos halálát,** aki mint jelentettük a létai Árva-féle malomban dolgozott és a tengeri daráló úgy összeroncsolta testét, hogy a helyszinen meghalt. A debreceni vizsgálóbiró helyszini szemlét tartott és tanuhallgatásokat rendelt el, hogy megállapitsák, hogy kit terhel a felelősség a fiatal napszámos haláláért. Azt megállapitották, hogy Veréb a tengeri darálógép egyik hajtószíját akarta megigazitani és ekkor kapta el a gép és zúzta össze. A vizsgálatot befejezték s megállapitották, hogy gondatlanság okozta a fiatal napszámos halálát. Az iratok már a debreceni ügyészséghez kerültek.

x **Kozmetikai kiképzés,** esti órakban, gyorsan, kedvezményesen, elektromos gépekkel felszerelt kozmetikában, Hatvan ucca 2., telefon: 25—37. szám.

x **Fogaranyat, brilliánskövet** legmagasabb áron bevált Wipla laboratórium, Hatvan ucca 1.

— **Az utóbbi két évtizedben** úgy az orvosok, mint a közönség között nagy népszerűségre tettek szert az Artin-dragéek, mert hatásuk biztos, mégis enyhe. Népszerűségüket különösen annak köszönhetik, hogy olcsók és nem mint hashajtók hatnak, hanem fájdalom mentesen, normális ürülést idéznek elő.

x **HIRDETMÉNY.** Debrecen város tulajdonát képező két darab igásló, folyó hó 15-én délelőtt 9 órakor a baromvásártéren nyilvános árverésen eladatik. — Gazdasági tanácsnok.

x **Jobb állást akar a jelenleginél?** Tanuljon gyorsirást és gépirást. — A perfekt gyorsíró és gépíró értékesebb munkaerő. A Naményi Gyorsíró- és Gépíró Iskolában hónap közben is belehet iratkozni. (Rákóczi ucca 17).

— **Kanyaró miatt bezárt iskola.** — A statusquo izraelita elemi iskolát, — mivel a kanyaró nagy mértékben lépett fel, 23-ig bezárták.

— **A német sajtóhadjárat, mely az amszterdámi merényletek miatt indult meg,** nagy nyugtalanságot kelt Hollandiában. A vizsgálat tényleg igazolta, hogy a német konzulátusi tisztviselők ablakain belőttek. A holland lapok attól tartanak, hogy a német terjeszkedés legközelebbi célpontja Hollandia lesz.

— **Angliában és Japánban nagy spanyolnátha járvány dühöng.** A halálos áldozatok száma naponkint eléri a negyvenet. Tokióban az elmult héten 144 ember halt meg náthalázban, vagyis háromszor annyi, mint az előző héten.

— **A finn Bünözés Elleni Liga igazgatósága egymilliót sikkasztott.** A hivatalos közlés szerint az igazgatóság tagjai a több, mint 40.000 tagot számláló helsinkii egyesület vagyonát saját céljaikra forditották.

Február elsején egyház kerületi rendkivüli közgyülést tartanak

A tiszántuli református egyházkerület február 1-én rendkivüli közgyülést tart. A tárgysorozat egyik legfontosabb pontja lesz a zsinati tagok megválasztása. Ez alkalommal történik meg ugyanis a visszacsatolt Felvidék zsinati tagjainak megválasztása. Emellett a szavazatbontó bizottság is jelentést tesz majd aról, hogy az egyházak kikre szavaztak az egyházkerületi lelkészi tanácsbirói tisztség, egy tanár- és három tanitóképviselői tisztség betöltésénél.

Az egyházkerület ezután már csak a Kollégium jubileuma alkalmából tart rendkivüli közgyülést és csak november táján lesz ismét rendes közgyülése.

Szokás szerint a közgyülést esperesi és főgondnoki értekezlet előzi meg, valamint az egyházkerületi biróságok is tartanak most üléseket.

A zsinat összehivása az egyes egyházkerületek későbbre tolódott közgyülése miatt február 15-ről eltolódott és minden valószinüség szerint csak március 1-én tarthatják meg.

Január 28-án lesz a Gazda-bál

A debreceni gazdálkodóifjak elhatározták, hogy ez évben ismét a régi fényében rendezik meg a „Gazdászbált", az **Arany Bika-szálló** disztermében. A debreceni bálszezonnak ezen egyik nagy népszerűségnek örvendő mulatságát 1926 óta nem rendezték meg, csupán zártkörű estélyeket tartottak.

A rendezőbizottság elhatározta, hogy ezen zártkörű táncos összejövetelek helyett az idén nagyobbszabásu mulatságot rendez, amely nem más **mint a régi népes gazdabálnak a feltámasztása.**

Ezen bál iránt a gazdakörökben már eddig is nagy érdeklődés nyilvánult meg, többen bejelentették részvételüket és a páholyokra való igényüket. A bálsikerét biztositani látszik az a körülmény is, hogy a bál fővédnökei sorába a debreceni gazdaérdekképviseletek vezetői, valamint más közéleti előkelőségek mind a legnagyobb készséggel fogadták el a meghivásukat.

A bál folyó hó 28-án, szombaton este kilnec órakor kezdődik. Jegyek 25-től kezdve az Arany Bika halljában elhelyezett pénztárnál, délelőtt 10—11 óráig válthatók.

A szegedi Csillag börtönben baleset érte Szálasit

Szálasi Ferenccel, aki a szegedi „Csillagbörtönben" hároméves büntetését tölti ki, csütörtökön este baleset történt. Este cellájában zsámolyra állva polcát rendezte. Közben megcsúszott és leesett. Az esés következtében baltérdén fájdalmas sérülést szenvedett. A börtönorvos első pillanatban a fájdalmakból és a térd megduzzadásából arra következtetett, hogy törés történt.

Az éjszakai órákban kocsin szállitották a szegedi közkórházba Szálasi Ferencet, ahol megröntgenezték sérült lábát és megállapitották, hogy nem törés az eset, csupán csontrepedésről van szó. Miután a kórházi ápolás nem vált szükségessé, a sérülést kötéssel látták el és Szálasit visszaszállitották a Csillagbörtönbe.

DOJÁRÁS

Hazánkban enyhe léghullámok, borulást, enyhülést és esőt hoztak, majd az esti óarákban élénkebb szelet. A csapadék nagyobbrészt eső alakjában hullt, de az esti órákban egy-két helyen havazott. NMennyisége a nyugati megyékben 3—5 milliméter volt Délen és keleten este 7 óráig csapadék még nem volt. A hőmérsékleti csúcsértékek az egész országban egységesen 4—6 fok között váltakoztak.

Jóslás: **Átmenetileg élánk szél, változó felhőzet, az eső és havazás kelet felé vonul. A hőmérséklet alig változik.**

Túlmunkának számit-e

a kereskedelmi alkalmazottak szempontjából a január hó 15-én vásár alkalmával végzett munka

A kereskedelmi és iparkamarához számosan fordultak azzal a kéréssel, hogy a január hó 15-iki nagyvásár alkalmából a kereskedelmi alkalmazottak vasárnap teljesített munkáját túlmunkának kell-e tekinteni?

A kamara a nagy érdeklődésre ezúton adja meg a választ, mely szerint amennyiben **január hó 15-én, vasárnap valamely nyilt árusítási üzlet alkalmazottait foglalkoztatja, úgy az túlmunkának számít és a vonatkozó jogszabályok értelmében ezt a túlmunkát külön kell díjazni.**

A jogszabályok szerint annál az alkalmazottnál, aki a héten az 54, illetve 60 órai munkaidőt ledolgozta, a vasárnapi foglalkoztatás túlmunkát jelent és azt a rendes munkaidőre eső javadalmazásnál 25 százalékkal magasabban köteles a munkaadó díjazni.

Megtörténhetik, hogy az alkalmazott nem dolgozta le a munkahétre az 54 órát, illetve 60 órát. Ebben az esetben **a vasárnapon** az illető alkalmazottat lehet foglalkoztatni, mert a vasárnap munkaszünet szempontjából köznapnak számít. Ha például valaki heti 54 órá köteles az üzletben dolgozni és csak 50 órát dolgozott, abban az esetben a különbözeti négy óra erejéig foglalkoztatható és ez túlmunkának nem számít. Amennyiben azonban az illető vasárnap 9 órán keresztül dolgozik, úgy 5 óra túlmunkának számít.

A túlmunka díjazásnál a jelenlegi rendelet nem állapítja meg, hogy a rendes munkaidőre eső óradíjat hogyan kell kiszámítani. A kamara ebben a kérdésben a kereskedelmi miniszter úrhoz fordult és a 34.400/1938 sz. r. kiegészítését kérte.

A 3.000/1938. Ip. M sz. r. hasonlósága alapján, amely rendelet a 44 órás munkaidővel kapcsolatban úgy rendelkezik, hogy a rendes munkaidőre eső óradíj az egy hónapra járó illetmény 180-ad része, a kamara azt tanácsolja az érdekelteknek, hogy azon üzleteknél, amelyek heti munkaideje 54 órás, az egy órára eső javadalmazást úgy számítsák ki, hogy a havi illetményt osszák el **220-al (4x54+4),** azon üzleteknél pedig, amelyeknek heti munkaideje 60 óra a havi illetményt osszák el **244-el és a bányadost emeljék meg 25 százalékkal.** Így megkapják az egy túlórra eső járandóságot.

Ha pl. egy segéd járandósága egy hónapra 110 pengő és egy olyan üzletben dolgozik, ahol a heti munkaidő 54 órára, úgy egy órára eső járandóság **ötven fillér, egy túlórára eső járandóság 62.50 fillér.**

HIRDETMÉNY. Debrecen város tulajdonát képező két darab igásló f. hó 15-én délelőtt 9 órakor a baromvásártéren nyilvános árverésen eladatik.

Tarragona kapujában a nemzetiek

Franco csapatai pénteken ismét jelentősen előrenyomultak. Valls városában már tisztán lehetett hallani a közeledő nemzetiek gépfegyvereinek ropogását. A navarrai hadosztály már csak öt kilométernyire van ettől a 11.000 lakosú várostól. A katalán hadszintéren a nemzetiek most összpontosított támadásba mentek át.

A jelek szerint újabb rendkívüli arányú nemzeti győzelem betetőzése áll közvetlenül küszöbön. Franco csapatai egy-két nap alatt, de talán még hamarabb, hetvenkilométeres szélességben új pontokon elérhetik a Földközi-tengert. Reus és Tarragona hikötőváros elesése rövidesen várható.

— A földmüvelésügyi miniszter megállapitotta a szőlészeti és borászati kerületi felügyelőségek székhelyeit és működési körzeteit. A szolnoki kerület vezetője: Réthy Aladár m. kir. szőlészeti és borászati segédfelügyelő. — Működése kiterjed Jásznagy-Kun-Szolnok vármegye, Bihar vármegye és Hajdú vármegye, továbbá Debrecen sz. kir. város területére.

— Megmérgezte magát és az uccán összeesett egy orvos. Budapestről jelentik: Tegnap délben a Pongrácz uton a ájrókelők arra lettek figyelmesek, hogy egy jólöltözött férfi összeesik az uccán. Azonnal értesitették a mentőket, akik elsősegélyben részesitették, majd a Rókus-kórházba vitték. Megállapitották, hogy a férfi dr Majsai Zsigmond 34 éves orvos, aki ismeretlen összetételü gyógyszerrel megméregezte magát. Csak anyit tudnak ,hogy Kőbányán lakik. A Rókus-kórházban eszméletlen állapotban fekszik az orvos, akit eddig még nem tudtak kihallgatni.

— Uj adatok a munkácsi támadásról. Hollóssy Rudolf őrmester, aki résztvett a munkácsi orvtámadás visszaverésében, elmondotta, hogy az árokbafordult tank legénységét elfogták és nyomban kikérdezték. Mind cseh és morva volt. Dőlt belőlük a pálinkaszag. Szidták tisztjeiket, azt mondták, hogy beugratták őket. Pálinkát itattak velük és azt mondták, hogy Munkácson nincs magyar katona, nyugodtan bevonulhatnak.

— A zsidók is kaptak karácsonyi segélyt a román királytól. Bukarestből jelentik: A lapok csak most irják meg, hogy Károly román király a legutóbbi karácsonyi ünnepek alkalmából ugyanúgy, mint a többi egyház jóléti intézményeinek, a zsidó hitközségnek is nagyobb pénzösszegeket juttatott, hogy azt a szegények között elossza.

— Gazdálkodóifjak táncvizsgája a Koronában ma este, reggelig. Uj tanfolyam 16-án kezdődik, 5 órakor.

— Csapó százados holttestét Szegedre szállitották. A munkácsi csehbtcörés alkalmával hősi halált halt csecsedi Csapó József százados holttestét Szegedre szállitották és a városi temető halottasházában ravatalozták fel. Holttestét holnap délután két órakor katonai díszpompával helyezik örök nyugalomra.

— A m. kir. központi statisztikai hivatal közlése szerint december hónapban a behozatal értéke 45.1 millió pengő volt, (1937 december hónapjában 46.7), a kivitel értéke pedig 44.6 (60.2 milliót) tett ki. Az e havi külkereskedelmi mérleg tehát félmillió pengő passzivummal zárult. (1937. december havában 13.5 millió pengő kiviteli többlet volt). Az 1938 évben behozatalunk értéke 418.5 (483.6) millió pengőt, kivitelünk értéke pedig 522.6 (588.0) millió pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg az 1937. évi 104.4 millió pengős aktivummal szemben az 1938 évben 104.1 millió pengős kiviteli többletet mutat.

— Meghalt gyermekszülés következtében Fulka Józsefné berettyóujfalui asszony. A halálesetet jelentették a debreceni királyi ügyészségnek. A boncolást elrendelték, hogy megállapitsák mi okozta az asszony halálát.

FILM

Csavargókirály

A Hungária mozgó bemutatója.

Villonnak, a csavargókirálynak regényes életét dolgozták fel ebben a hatalmas filmben. A mese végig lebilincselően érdekes, a rendezés megtüzdelte a leüktetően mozgalmas jeleneteket ügyes ötletekkel. Egyike ez a film a legérdekesebbeknek, melyet az utóbbi időben vászonra vittek s bizonyosra vehető, hogy nagy közönségsikere lesz.

A kitünő szereplőgárdából is kiemelkedik a cimszerepet alakitó Ronald Colmann lenyügöző, monumentális alakitása. A kitünő színész élete legjobb játékát nyujtja e szerepben. A többi szereplő is kifogástalant nyujt. A kisérő híradó érdekes, aktuális.

— Falvakat semmisit meg a romániai földesuszamlás. Bukarestből jelentik: Buzau megyében sulyos földesuszamlás veszélyes katasztrófával fenyeget. 30 hektárnyi területen 3 millió köbméter föld került mozgásba. Naponta ez a földtömeg egy méterrel süllyed és megsemmisüléssel fenyeget egész falvakat. A Fortesa fakitermelő vállalat ipari vasutját a földesuszamlás máris tönkretette. A földesuszamlás következtében a Paca folyó megváltoztatta folyásának irányát és félő, hogy a Buzau folyó szintén megváltoztatja medrét és nagy áradást idéz majd elő.

— Egy hónapi fogház a rendőrség elleni izgatásért. Balog Ernő debreceni lakos ellen a törvényszék ötös tanácsa az államrendőrség sérelmére elkövetett izgatás vétsége cimén tartott főtárgyalást. Tavaly március 30-án Debrecenben az őrszemes rendőr igazolásra szólitott fel egy garázda részeg embert, akit be akart kisérni. Nagy tömeg verődött össze körülöttük s Balog Ernő felszólitotta a tömeget, hogy ne engedjék bekisérni az embert ,szabaditsák ki a rendőr kezei közül. Az ötös tanács nyolc napi fogházra itélte, de büntetését a kuria dr Balogh István kir. koronaügyészhelyettes felszólalása után egyhónapi fogházra sulyosbitotta.

— A kanadai halálvonat vezetője a vonat elé vetette magát és meghalt. Szörnyü vasúti katasztrófa történt évekkel ezelőtt Kanadában. Egy személyvonat melyen többszáz utas volt, magas hídról belezuhant a Richelieu folyóba és az utasok meghaltak, egyedül a mozdonyvezető Burney maradt életben, de az izgalmak hatása alatt megőrült. A mozdonyvezetőt tiltakozása ellenére állitották olyan vonatra, amelyen soha sem járt, fáradt is volt, mert előző napon is szolgálatot teljesített. Igy történt, hogy a vonatot rávezette arra a hídra, amely forgatható és elfordul, ha hajót kell átbocsájtania. A híd hajót engedett át és a vonat valósággal leszáguldott a mély folyómederbe. A halálvonat életben maradt vezetője csendes őrült lett, mindég a holttestekkel teli folyót látta maga előtt. A napokban a híd felé robogó vonat elé vetette magát, mely darabokra tépte.

Ellopták egy tanársegéd autóját a klinikai telepről

Dr Vályi Nagy Tibor klinikai tanársegéd feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a klinikai telepről ellopta DA 306 számú luxus autóját.

A rendőrség erélyes nyomozást indított a szokatlan bünügyben. Debrecen bünkrónikájában ugyanis ez az első eset, hogy autót loptak. — A rendőrség máris nyomában van a tettesnek.

A szepességi németek és a szlovákok

Pozsony, január 13. Késmárk város képviselőtestületét a szlovák kormány feloszlatta s a város vezetésével a Hlinka-párti Longa Márton képviselőt bizta meg kormánybiztosi minőségben. A felosztásokat nem pénzügyi és gazdasági nehézségekben kell keresni, hanem a cél az volt, hogy *a szepesi német városvezetést német kezekből szlovák kezekbe menjen.*

Az *Uj Hirek* ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy amióta nem a szepességi vezetők irányitják a német párt politikáját, gyilkos testvérharc indult meg az egyes német csoportok között s azóta a szepesi németség helyzete politikai és gazdasági tekintetben fokozatosan rosszabbodott.

Átszökdösnek Magyarországra élelemért az éhező mecenzefiek

Torna, jan. 13. Az éhségtől és hidegtől kimerült állapotban **hat mecenzéf ilakos érkezett Tornára,** akiknek mindegyike valamilyen gazdasági szerszámot hozott magával, hogy azt élelemre cserélje be. Elmondották, hogy Mecenzéf el van zárva a világtól, semmilyen munkaalkalma nincsen a lakosságnak és kénytelenek a nagy hóban és hidegben a hegyeken át szökni Magyarországra, hogy élelmiszerhez jussanak, mert különben családjukkal együtt éhenhalnak.

LEGUJABB

Szenzációs eredménnyel jártak az olaj utáni kutatások Ausztráliában. Évek dolgoznak az expediciók, sok elpusztult az ember nem lakta vidéken, mig most *Canberától 100 kilométernyire megtaláltak egy 15 kilométeres olajmezőt, melyben a szakértők szerint többmillió tonna olajat lehet felszinre hozni.* Ha megkezdik a termelést a kútak, akkor Ausztrália lesz a jövőben az olaj földrésze.

Prágai jelentés szerint a csehszlovák központi kormány minisztertanácsot tartott, melyen Volosin is megjelent. Foglalkoztak a külpolitikai helyzettel, ami újra azzal fenyegeti Cseh-Szlovákiát, hogy újból, szinte valamennyi szomszédjával barátságtalan légkörbe jut. Tárgyalták a köztársaság költségvetését is. Kiderült, hogy *a csehek és morvák fizetik be az adók 63 százalékát,* de ezzel szemben a szlovákok és a Kárpátalja többszörösét költi el annak az összegnek, melyet adóba fizetnek. A prágai kormány most több adót akar beszedni Szlovenszkóban.

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

GYÁSZ ROVAT

Nagy részvét mellett temették el Gayné Edy írónő édesapját

Tegnap délután őszinte részvéttől kísérten helyezték örök nyugalomra **Id. Bagdy Istvánt, Gayné Edy írónő édesapját,** akit 12 évi hosszas betegség után 86. éves korában ragadott el szerettei közül a halál. A gyászoló család a rokonság és a Köztemető díszravatalozóját csaknem teljesen megtöltő ismerősökből, jóbarátokból álló gyászközönség előtt a „Tebenned biztunk eleitől fogva" megrázó hangjaival kezdődött meg a gyászszertartás, amelyet **Hegyaljai Kiss Géza** ref. lelkész imája követett. Gondolatokban gazdag búcsú beszédben méltatta a költőpap az elhunyt nemes erényeit, becsületes munkásságban és keresztyéni hitben s szeretetben eltöltött életét és kérte az Egek Urát, hogy síri álmára békességet, itthmaradt árváira pedig vigasztalást hozzon.

Ezután gyászkocsira helyezték id. **Bagdy István** koporsóját, amelyet a koszorúk és virágok teljesen befedtek és a sírhoz vitték. A nyitott sírnál ismét **Hegyaljai Kiss Géza** lelkész mondott imát, majd **Musza Ferenc** ref. kántor egyházi énekei közben elföldelték hozzátartozóinak könnyekig megható búcsúzása után a 86. éves sok szeretetet osztó, jóttevő és sokat szenvedő id. Bagdy Istvánt.

A síron elhelyezett koszorúk feliratai: Felejthetetlen jó apánknak: szerető gyermekei. — Utolsó üdvözlettel: keresztlánya és a Némethy-család Nagyapának: Róza és Tihamér. — Mély részvéttel: özv. Kiss Istvánné és családja. — Utolsó üdvözlettel jó nászunknak: Sándor és László. — Szeretettel István bácsinak: Rózsi családjával. — Őszinte részvéttel: a Vékony-család. — Utolsó üdvözlettel: a Sándor-család. — Szeretete jeléül a Sziklássy család. — Megemlékezésül: Mártha Sándor és neje. — Szeretett keresztapának: Laci és családja. — Felejthetetlen jó nagyapának: Esztike. — Felejthetetlen jó nagyapának: Vilma. — Drága jó nagyapának: Gay Sanyi. — Őszinte részvéttel: Klári és Pista. — Utolsó üdvözlettel: a Zengár család. — Valamint számtalan felírás nélküli csokor. (Bj.)

Özv. Bodnár Jánosné Ó. Szabó Juliánna 84 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozóterméből. Lakás: Nap u. 20. Gebauer cég rendezi.

felsőcőri és szentgyörgyvölgyi Csecsenyés Erzsike, nyugalmazott gazdasági szaktanítónő, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Gyászszertartása és beszentelése szombaton délután három órakor lesz a Köztemető II. ravatalozójából. Temetése hétfőn délután három órakor lesz Hatvanban, a római katolikus temetőben levő családi sírkertben. — Szállítását és temetését Fehértói vállalata rendezi.

Spakovszky Sándor városi tisztviselő 35 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután félhárom órakor lesz a Köztemető II. B) ravatalozójából, a római katolikus egyház szertartása szerint, az engesztelő szentmise 16-án reggel nyolc órakor lesz a Szent Anna uccai római kat. templomban. A temetést Dankó cég rendezi.

— **Ókécske szobrot állít Szabolcska Mihálynak.** Ókécske községben mozgalom indult meg, hogy a község főterén Ókécske neveltjének Szabolcska Mihály költő tőpapnak szobrot állítsanak. A szoboralapra az adományok befizetése már megkezdődött.

Kettős rablógyilkossági merénylet a sötétpej kancáért

A szegedi határban **Zákán János** gazdálkodó tanyájának istállójába ismeretlen tettesek az éjszaka betopózkodtak és megtámadták az ott alvó két kocsist. Fejszével verték be a kocsisok fejét és azután kivezették az istállóból a sötétpejkancát és elvágtattak.

A két kocsist, **Csikós Mihályt és Vebrődi Jánost** gazdája találta meg s kórházba vitette az életveszélyesen sérült eszméletlen embereket. Az istállóban hat ló, több tehén volt, de csak a sötétpej kancát vitték el a támadók. A csendőrség a nyomozás során az egyik szegedkörnyéki cigánytanyán megtalálták a sötétpej kancát. A cigányok azt a vallomást tették, hogy ők a lovat vásárolták egy ismeretlen embertől. A nyomozás tovább folyik az ügyben.

SPORT

UJPEST LEGYŐZTE EGYIPTOM VÁLOGATOTT CSAPATÁT.

Kairó, jan. 13. Az Ujpest FC labdarugócsapata pénteken 1:0 (1:0) arányban verte Egyiptom válogatott együttesét. A magyar csapat győztes gólját Zsengellér lőtte.

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthírszolgálata jelenti:

A Bocskai a jövő héten megkezdi a tornatermi edzést és január hó 29. napján, vasárnap megy ki elsőizben a pályára, a szabadtéri edzés megkezdésére és február hó 2-án lesz az első kétkapus edzés, február első vasárnapján az első barátságos edzőmérkőzés.

Az edzések vezetésével az elnökség Palotás Istvánt, a Bocskai népszerű játékosát bizta meg s a csapat tagjai örömmel vették ezt a döntést. Szabó Péter edző a múlt év végén megvált a Bocskai-tól és most Palotásra vár az a nehéz feladat, hogy kivezesse a Bocskai-t a kiesési zónából.

Ma szombaton lesz Pesten az az értekezlet, amelyen a Felvidék egyesületeinek területi beosztásáról döntenek és határoznak afelett is, hogy a Felvidéken milyen beosztás mellett bonyolítsák le tavasszal a csoda bajnokságot és mely egyesületek kerüljenek fel az NB és NBB-be osztályozók után. Ennek kapcsán arról is szó lehet, hogy felemelik az NB és NBB létszámát 14-ről 16-ra. Indokolás jól jön a több bajnoki mérkőzés, úgy sincs külföldi túra.

A Debreceni Vasútas SC január hó 21-én, szombaton este műsorral egybekötött sportbált rendez. Kondor Ibolya, Sugár Misi is szerepelnek a jól összeállított műsor keretében, majd nagy táncmulatság következik. Ugyan akkor érem és oklevélhullás lesz: a DVSC három csapatát ünneplik, — amelyik mind bajnokságot nyert a mult évben és a vasútasbajnokság során is eredményesen szerepelt.

Kegyelmet kért egy örökre eltiltott játékos: Antal Imre, a D Textil kitűnő hátvédjét még 1935 decemberében örökre eltiltották a játéktól, mert bántalmazta az egyik játékvezetőt. Három év után alkalma van a játékosnak kegyelmet kérni és Antal Imre él ezzel a jogával s annyi enyhítő körülmény szól mellette, hogy lehetséges, miszerint eredményes lesz a kegyelmi kérvénye és újra a pályán láthatjuk majd a kitűnő játékost.

A Bocskai-hoz több új amatőrjátékos, főleg csatár ajánlkozott s a Bocskai ezeket az első tavaszi edzések keretében próbálja majd ki.

Herzog Edvin, a Bocskai volt képviselője és túraszerzője, végleg elhagyta Magyarországot és Párizsba költözött. Indok: a változott viszonyok. Herzog eddig is sokat tartózkodott külföldön és Párizsban is folytatja majd régi mesterségét, túralekötéseket és játékosok adás-vételét.

KÖZGAZDASÁG

Nem lehet megtartani az országos marhavásárt

Kövér sertés és lóvásár megtartható.

A hetek óta tartó száj- és körömfájás miatt közegészségügyi szempontból vásárzárlatot rendeltek el Debrecenben. A hasitottkörmü állatok betegségének lefolyása enyhe és már ugy volt, hogy a holnapi és holnaputáni országos vásárra engedélyezik a vásárt.

Ennek ellenére, mint értesülünk, a betegség szórványosan még mindig tart, ugy hogy csak a kövérsertésvásárt lehet megtartani, a vasárnapi lóvásár megtartható. Hétfőn lenne a szarvasmarhavásár, azonban ez elmarad

Évek óta nem volt ilyen drága a tojás

Az egyre fokozódó tojásdrágaság most érte el tetőpontját. Egy darab friss teatojás darabja 13 fillér. A meszes tojás is 11—12 fillér. Évek óta nem volt ilyen drága a tojás és a piacon a háziasszonyok nagyon is meggondolják, hogy vásároljanak. Hogy mi az oka, arra magyarázat nincs, valószínüleg a spekuláció. Panaszkodnak a termelők, az eladók, de legjobban a vásárlók. Azt hiszik, hogy az időjárás enyhülésével talán olcsóbbodás várható. Most fordult elő az a furcsaság, hogy a karácsonyi ünnepek elmultával drágább a tojás, mint ünnepek előtt, amikor pedig meglehetett volna érteni az esetleges drágulást éppen a nagyobb forgalom miatt.

A tojásdrágasággal szemben a burgonya olcsóbbodott. A legszebb rózsaburgonya kilogramja 10 fillér, míg az étkezésre szintén megfelelő Krüger burgonya kilója 5 fillér. Az Ella burgonya 6—7 fillér. Ujdonság a Budapestről szállított igen szép minőségü sóska és spenót kg-ja 1.20 P, tányérja 20 fillér. A többi áruk árai nem változtak.

A baromfipiac gyenge volt, kevés volt a felhozatal, kevés vásárló is jelentkezett. A pénteki baromfipiacnál jobb a szombati, amikor is vasárnapra vásárolnak. A kövér kacsa és liba ára nem emelkedett 1.20 fillér kilója.

A gyümölcspiacon igen sok a narancs. Ez most a kedvenc gyümölcs, sokkal jobban vásárolják, mint az almát. A legszebb jaffai magnélküli narancsnak kilója 90 fillér, míg a gyengébb minőségü nem édes catániai narancs kilója 68 fillér. A mandarin ára 86 fillér.

Zöldségárak: Rózsaburgonya kg 10 fillér, Ella 6—7 f, Krüger 5 f, káposzta kg 16 f, savanyu káposzta kg 18—24 f, kelkáposzta drb. 4—16 f, hagyma kg. 16 f, csemegehagyma salátának való 20 f, fokhagyma kg. 30—40 f, cékla kg. 10 f, spenót, sóska kg 120 f, karfiol drb. 20—50 f, zöldség keverve 5 f, kilója 20 f, csomója 10 f, torma kg 30 f, karalábé drb 4—12 f, zeller drb. 2—4 f, retek drb. 2—6 f, gomba kg. 150 f.

Baromfiárak: kövér kacsa és liba kg. 1.20 P, pulyka kg. 1 P, tyuk és kappan kg. 1.10 P, rántani való csirke párja 1.30—1.80 P, sütnivaló csirke párja 2.40—3 P, tojás drb-ja 13 f.

Gyümölcsárak: közönséges alma kg. 32—50 f, nemes alma 60—100 f, körte kg. 1.20 P, birsalma kg. 60—70 f, catániai narancs kg. 68 f, jaffa narancs magnéliküli 90 f, mandarin 86 f, citrom drb. 6—7 f, dió kg. 1.30 P, dióbél kg. 3.80 P, mazsola kg. 1.40—2.40 pengő, amerikai mogyoró kg. 2.40 P, földi mogyoró kg. 4.80 P.

TERMÉNYTŐZSDE.

A készárúpiacon a búza, zab és takarmányárpa ára változatlan, a rozs 10—15 fillérrel, a tengeri 15 fillérrel, a sörárpa pedig 25 fillérrel lett olcsóbb.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.10—20.25 78 kg 20.30—20.45 79 kg 20.50—20.65 80 kilós 20.60—20.75. — Felsőtiszai 77 kg 20.00—20.15 78 kg 20.30—20.35 79 kg 20.40—20.55 80 kg 20.50—20.65 rozs pestvidéki 13.90—14.00, rozs más 14.00—14.15, takarmányárpa elsőrendű 16.00—16.30, középminőségü 15.75—16.00, sörárpa kiváló 19.25—19.75, középminőségü 18.75—19.25, — zab elsőrendü 19.00—19.10, középminőségü 18.80—19.00, tengeri 12.95—13.05, korpa 12.70—12.80, 8-as liszt 15.80—16.00 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi napon megtartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 423 darab kövér sretést. Árak: uradalmi zsírsertés II. páronként 346 kilón alul 93—95 fillér, szedett I. 90—93 fillér, II. 82—88 fillér, III. 72—78 fillér, exportzsír márkázott 150 fillér kilónként. A vásár irányzata változatlan.

57.301/1938. aü. **HIRDETMÉNY az ebek bejelentéséről és az ebadó befizetéséről.** A jelenleg érvényben levő 291/1934. és 336/1936. Bkgy. sz. ebtartási szabályrendelet 6. §-ára utalással felhivja a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat, hogy a tulajdonukban, illetve birtokukban levő ebeket 1939. évi január hó 31-ig feltétlenül jelentsék be, az ebbárcát váltsák ki és egyidejüleg a megfelelő ebadót fizessék be. Ha az eb birtokosa a bejelentést nem személyesen, hanem megbizottja által eszközli, — megbizottjának minden esetben megfelelő írásbeli meghatalmazást tartozik adni, amely a bejelentés teljesítésekor beszolgáltatandó. A bejelentést naponként a hivatalos órák alatt délelőtt 8—12 óráig a városi adóhivatal könyvelési osztályának, a lakás szerint megfelelő csoportjánál kell megtenni, amely osztály nyilvántartásba veszi és az ez alkalommal kiváltandó ebbárcáról és befizetendő adóról a vonatkozó nyugtát kiállítja s a befizetőnek átadja. A befizetés után kiszolgáltatott ebbárca és ebadónyugta a várható helyszini ellenőrzések céljából megőrzendők. Mindazon ebbirtokosok, kiknek birtokában a város belterületén magyar fajtájú eb van, az ebadó alacsonyabb díjtételét csak azon esetben igényelhetik, ha az eb a „magyar eb törzskönyv"-be be van vezetve s ezt a körülményt igazolják.

ennek hiányában az ebnek a magyar fajtáját csak hatósági állatorvosi bizonyítvánnyal lehet igazolni a bejelentés alkalmával. Annak, akinek patkányfogó eb van, az eb fajtáját és azt, hogy az ebet tényleg patkányfogásra használja, megfelelőleg (állatorvosi bizonyítvány, hatósági igazolás, stb.) igazolni kell. Pásztor eb bejelentés elfogadásának és ilyen címen igenyelhető alacsonyabb adótétel alkalmazásának csak a veszettség elleni oltási bizonyítvány bemutatása ellenében lehet helye. Figyelmezteti a városi adóhivatal az ebtulajdonosokat, illetve ebbirtokosokat arra, hogy a bejelentés és az ebbárca kiváltásának elmulasztása kihágást képez s mint ilyen kerül büntetés alá, — az ebadó be nem fizetése pedig végrehajtási eljárás folyamatbatételét vonja maga után. Felkéri a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy a tömeges torlódás elkerülése végett a bejelentést és fizetést ne halasszák az utolsó napokra. Városi adóhivatal.

A debreceni kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

24860/1938. tk. sz. 6. — 11615/1939.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT.

Belvárosi Takarékpénztár rt. budapesti bej. pénzintézet (IV. Apponyi tér 5.) végrehajtatónak Tóth András (Pacz 5. sz.) és Tóth Andrásné sz. Erdei Mária (Bánk 63.) debreceni lakos végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 400 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a debreceni kir. járásbíróság területén lévő Debrecen városban fekvő s a debreceni 11872. sz. tkvi. betétben A. I. 1—4. sorszám 27342/6, 27343/4, 27346/2, 27348/4 hrszám alatt felvett, összesen 2 hold 231 négyszögöl kitevő a Pacon fekvő szántó, ret és udvarból álló és a B. 3. sorszám szerint Tóth András debreceni (Pac 5. sz.) lakos nevén álló ingatlanra 1398 P kikiáltási árban de a C 1 és C 2 sorszám alatt Debrecen sz. kir. város és a Kaszáló birtokosok javára bekebelezett szolgalmi jognak az érintetlenül hagyása mellett

a debreceni 9768. számú telekkönyvi betétben A. I. 1—3. sorszám 26792, 26793, 26794 hrszám alatt foglalt összesen 11 kat. hold 1408 négyszögöl kitevő a Bánkon fekvő út, ház és szántóból álló a B 14—15 sorszám szerint Tóth András (Pac 5. sz.) és Tóth Andrásné sz. Erdei Mária (Bánk 63) debreceni lakosok nevén álló ingatlanra 4137 P. kikiáltási árban azonban a C 1 és C 2 sorszám alatt Debrecen sz. kir. város és a Kaszáló Birtokosok javára bekebelezett szolgalmi jognak a fenntartásával elrendelte,

Az árverést 1939. évi február hó 1. napján délelőtt 10 órakor

a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében Deák Ferenc u. 17. sz. 1. ajtó alatt fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlanokat a hirdetményben kitett kikiáltási árak kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881:LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Debrecen, 1938 augusztus hó 11.

Dr. Füzesy sk. ömkff. titk.
A kiadmány hiteléül:
Olvashatatlan aláírás
főtiszt.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betüvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít

1 kiló
mézédes mandarin 88
szép vékony héju citrom 88
Jonathán alma 88
Aranyparmen alma 88
a Dongyümölcscsarnokban
Arany Bika mellett és a Hungária palotában

Levelezés

Levél van
„komoly 1779" jeligére a kiadóhivatalban. Kérjük átvenni. 809 vv.

Alkalmazást nyer férfi

Kifutófiút,
vagy leányt felveszek, Rothermere ucca 42 sz. fűszerüzlet. 821

Jómunkás
hölgyfodrászsegédet állandó munkára felveszek, Vad, Damjanich ucca 1. 849

Boltiszolga
és kifutó, óvadékkal felvétetik, Adorján-cégnél. 854

Alkalmazást nyer nő

Gyors- és gépírónőt
kezdőt keresek azonnalra, Lukács, Piac u. 41. szám. 853

Gyakorlott
felirónőt felvesz a Gambrinusz étterem. 851

Kifutóleány
felvétetik, fűszerüzlet, Bikabérház. 840

Háztartási alkalmazott

Megbizható
bejárónőt reggeli órákra felveszek, Péterfia 31. szám. 820

Takaréktűzhely
új és használt, készen olcsón, javítását felelősséggel vállalom. — Nagy István, Széchenyi ucca 6. sz. 487 2. 6.

Bejárónőt
keresek, délutáni pár órai házimunkára, aki esetleg mos, vasal is, Nyíl ucca 34. 846

Bejárónőt
keres azonnali belépésre Ráczné, Ferenc József út 38., emelet. 845

Mindenes főzőnőt
nagy parkettes lakáshoz, jó fizetéssel felveszek, Sas ucca 4. I. em. 4 ajtó. 838

Bejárónőt
felvesz, Kormos, Csapó 15. sz. 842

Szobalányi
teendőkben otthonos bejárónőt azonnalra felveszek, 9—1 óráig foglalkoztatással, Kossuth ucca 18., földszint. — Jelentkezés 11—3 óra között. 843

Takarítónőt
kora reggeli órára felveszek. Leveles, Bikabérház I. 3. 819

Ajánlat

Hó- és sárcipő-
javítás. Vulkanizálva is Nagy Károly, Batthyány ucca 10. 382 2. 3.

Fehérnemű
varrást, himzést, legolcsóbban, legszebben készíttessen, Kút ucca 62. alatt. 463 1. 20.

Estélyi ruhát 5,
délutánit 4, házi ruhát 3 pengőért készít „Elit" szalon, József kir. herceg ucca 14. 647 1. 21.

Filcből
készült szőnyeget, lábtörlőt, házipapucsot legolcsóbban készítőnél vehet, Batthyány ucca 1. I. em. 2. 836

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás köl csönzés. — Géprészek minden géphez. Javítások jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101. szám. 1379 1. 15.

Kereslet

Arany,
ezüst, zálogjegy, vétele, magas áron, Blattnernél, Szent Anna ucca 49 (Vigkedvü Mihály u. sarok). 847

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám, telefon: 23-39. 800 vv.

Oktatás

Spanyolul
tanítok, délamerikai kiejtéssel. Cim a kiadóban. 835

Tüzelő anyagok

Itt az olcsó fa!
Száraz aprított akác- és tölgyfa hazaszállítva, s mázsánként 4 pengő 20 fillér és jóminőségű szenek. Kovács fakereskedő, Szent Anna ucca 36. szám. 688 1. 14

Átadó üzlet, vendéglő

Eladó
elutazás miatt magolcsai Nagy Béla fűszerüzlete. Kandia u. 15. szám. 803

Átadó
élelmiszerüzlet, esetleg lakással, forgalmas helyen, Kassa út 19. 808

Bútor

Ebédlőszekrény,
és asztal, hálószobabútor, konyhaberendezés, hntaszék, divány, rádió székek, sürgősen olcsón eladó, elköltözés miatt, Varga ucca 9. 848

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó egyszobás lakás
A Hajnal uccai bérházban levő C. III. 16. sz. egyszobás lakás, február hó elsejétől kiadó. Értekezni a hivatalos órák alatt, városháza I. em. 37. szoba. v. 1. 18

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó két szoba
Szent Anna ucca 29. sz. alatt két szoba, lakásnak vagy egyesületi helyiségnek azonnal kiadó. Értekezni a hivatalos órák alatt, városháza I. em. 37. szoba. v. 1. 18

Lakást keres

3—4 szobás
lakást keresek központban, májusra, bért negyedévenként fizetem. Ajánlatot „Ügyvéd" jeligére a kiadóba. 852

Butorozott szoba

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, előszobával kiadó. Busi ucca 3. Péterfia közelében. 590 vv.

Különbejáratú
bútorozott szoba, kettőnek is kiadó. Hatvan u. 2. II. e. 844

Uccai
bútorozott szoba, külön bejárattal, azonnal kiadó. Egymalom ucca 7. 837

Gazdasági eszközök

Egy
teljesen jókarban levő sárga vászonfedeles kocsi eladó. Honvédtemető ucca 6. 95 vv.

Akácszőlőkaró
bármilyen mennyiségben, versenyképes áron eladó, Engel László, Vámospércs. 806

Szekerek,
lószerszámok, nyereg, ekék, tárcsásborona, boronák, fahenger, vetőgép, juhléckák, Pesti ucca 3. 826

Vegyes

Keresek
egy olyan családot, hol feleségem négyheti fürdőkúráját mielőbb elvégezhetné. Cserébe Tokajon kapna az illető nyári üdülésre bútorozott szobát, teljes jó ellátással. Leveleket: Nagy István ny. tiszthelyettes, Tokaj. 827

Kis
fekete puli megtalálója jutalomban részesül, — Kút ucca 44. 851

Elveszett
arany női karkötőóra. Megtaláló jutalmat kap Zrinyi ucca 4. 805

Ingóság eladás

Mozigép
teljes felszereléssel eladó. Értekezni: Grósz Imre úrnál, Hajdú-Szoboszló. 772

D. K. W.
Meisterklasse 4 üléses, Balilla 4 üléses és motorkerékpárok eladók. Szoboszlay, Széchenyi ucca 24. szám.

Kétaknás folytonégő
„Perpetum" salgótarjáni kőszénkályha, jó állapotban, nagyobb lakások, szobák fűtésére igen alkalmas, eladó. Párja megtekinthető a kiadóhivatalban. 1679 vv.

Eladó
hármas Wertheim-szekrény. Megtekinthető hat órakor. Péterfia 8. 841

Zephir-kályha,
alighasznált, olcsón eladó. Csörsz ucca 14. sz. (Honvédtemető uccából nyiló első ucca). 763

Eladó állatok

Liba,
ruca, keresztezett kapható, magnak, vagy hízlalásra, Kossuth ucca 54. szám. 751

Két darab
110 kilós kövér disznó van eladó. Homok ucca 138. szám. 850

Mangalica
zsírmalac, hathónapos, 75 kilós, három darab eladó. Andrássy út 37. 834

Egy
prima zsírsertés, 135 kg eladó. Kassai út 31. 829

Egy
100 kilós zsírsertés eladó. Kút ucca 20. 822

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
RISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős:
ifj. SZIGETHY GYULA
igazgató.